

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ — ΤΕΧΝΗ — ΚΡΙΤΙΚΗ

Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1966

Άποψη του Θεάτρου της Δωδώνης

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Α. ΒΕΛΙΑΡΟΥΤΗ
- Α. ΜΑΛΑΜΑ
- Σ. ΒΑΛΙΟΥΤΗ
- Α. ΠΑΡΑΦΕΝΤΙΔΟΥ
- Σ. ΤΗΛΙΚΙΔΗ
- Σ. ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
- Γ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ
- Α. ΒΑΣΗ
- Ε. ΣΟΥΛΤΑΝΗ
- Κ. ΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
- Γ. ΚΑΤΟΥ

ΧΡΟΝΟΣ Β'

ΤΕΥΧΟΣ 106

Ίούλης—Αύγουστος

ΔΙΜΗΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΖΩΝΤΑΝΗΣ ΣΚΕΨΗΣ
ΟΡΓΑΝΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐκδότης—Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ
Διεύθυνση: Ἀνεξαρτησίας 300—Ἰωάννινα.
Χρονιάτικη συνδρομή Δραχ. 50
Νομικῶν Προσώπων καὶ Σωματείων 150
Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 8
Ἔγλη, ἀλληλογραφία, ἐμβίσματα στὸν ἴδιο
Συνεργασίες πρὸς δὲ δημοσιεύονται δὲν ἐπιστρέφονται
Τυπογραφεῖο ΕΥΡ. Κ. ΘΕΜΕΛΗ 28 Ὀκτωβρίου 72—Ἰωάννινα

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

★	ΑΡΘΡΟ:			
		•Ὁ Ἀτομισμός•	(Λ. Μάλαμα)	Σελίδα 183
★	ΠΟΙΗΣΗ:			
		1) Στὸ Μιχάλη Λουκίδη	•	185
		2) Ἀπέθανε Νίωτη (Ντίνα Σερβετά)	•	186
		3) Στὴ Χρυσάνθη Ζιτσαία	(Ἐβραγ. Σουλτάνη)	• 186
		4) Ἀπουσία	(Στ. Βαλιούλη)	• 187
		5) Τ' ἀνίσπερο τὸ φῶς	(Ἄλ. Παραφεντίδου)	• 187
		6) Γρίμμα σ' ἓνα Νέγρο	(Στ. Θανοπούλου)	• 188
		7) Σαφάντα ἤρωτες	(Λασκρ. Βάση)	• 188
		8) Πρὸς Σε!..	(Στεφ. Τηλικίδης)	• 189
		9) Ἡ Κοκοτωδία	(Γίαν Καραβίδα)	• 190
		10) Σήμερα	(Γιώργ. Κάτου)	• 190
★	ΚΡΙΤΙΚΕΣ:			
		ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	(Λ. Μάλαμα)	• 191
	Κρίνονται:	1) Σημείωμα: •Γιὰ τὴν Κριτική•	•	
		2) Μιχάλης Σταφυλάς, 3) Δόσπ. Ἀσημακοπούλου	•	
		4) Γιάγκος Πιερίδης, 5) Θάνασ. Παπαθανασοπούλου	•	
		6) Γιώργος Χαλατοῦς	•	
		7) Πάνος Κριμπάς	(Λ. Βελιωρούτη)	
★	ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ			
		Ἀριθμητικά στοιχεία ἀπὸ ἐπίσημες στατιστικές πᾶνω σὲ διάφορα θέματα	•	195
	Μηνύματα στὸ •Ἐλεύθερο Πνεῦμα•			• 195
★	ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ:			
		Ἐνας μεγάλος Ἀπελευθερωτής	(Κατ. Χαροπούλου)	• 196
	Ἐπίκαιροι Λόγοι: Ἀποφθέγματα Ρ. Κένεντυ			• 197
★	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΕΝΙΕΣ:			
		Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α	•	198
		1) Οἱ Γραμμενοχωρῖτες τοῦ '21		
		2) Μικρὸ Μνημόσυνο 3) Δωδώνια καὶ εἰδωλολατρία		
		4) Γιὰ ἓνα προσδευτικὸ θέατρο 5) •Ἐκπαιδευτικές Σελίδες• 6) Νέοι πατριῶτες πρωτοπόροι		• 199
★	ΜΕ ΤΟ ΣΦΥΡΙ ΣΤΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ:			
		Σ Χ Ο Λ Ι Α	•	199
		1) Οὔτοπιες 2) Στιχομυθίες μεγάλων ἀνδρῶν		
		3) Σιφέροι κι ἀντιζηλίες 4) Κοίφια πυρὰ		
		5) Κορτιλικία 6) Ὑπεριετλαντικὸς πολιτισμὸς		
		7) Ρετσίνια καὶ μυλόρδοι 8) Σημεῖα τῶν καιρῶν		
		9) Προτομές ἀναξίων 10) •Θαυμαστά• ἔργα		
		11) •Ὄδινεν ὄρος• 12) Παλικὲς πομφόλυγες		
		13) •Οἱ βρυκόλακες• καὶ οἱ γκίαιφες 14) Μέλι γάλα.. καὶ φερέφωνο 15) Βιομηχανίες ἐντίπων		

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ — ΤΕΧΝΗ — ΚΡΙΤΙΚΗ

Λεύης : Α. ΜΑΛΑΜΑΣ • ΤΕΥΧΟΣ 10 • ΙΟΥΛΗΣ—ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ • ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1966

Ο ΑΤΟΜΙΣΜΟΣ

‘Ο άνθρωπος τῆς κοινωνίας μας περνάει σήμερα πολλές κρίσεις και μεταπτώσεις στὸν ἐσωτερικό του κόσμο. ‘Η προοδευτική ἀνθρωπότητα παράλληλα μὲ τὶς τεχνικοεπιστημονικὲς ἐπιτεύξεις τῆς, δημιουργεῖ, ἀναπτύσει καὶ ἠθικοποιεῖ τὴν ἀνθρωπιστικὴ ὑπόσταση τῶν πολιτῶν τῆς. ‘Εδῶ στὴ χώρας μας ὅμως, οἱ ὑλικὲς καὶ ἠθικὲς αἰτίες καὶ ἀνάγκες κατάντησαν τὸ μεταπολεμικό μας ἀνθρώπο στυγνὸ ἀτομιστὴ, περι-αυτολόγο, ἀπληστο, πού μηχανεύεται κάθε κακὸ καὶ ταπεινωτικὸ μέσο γιὰ τὴν ἱκανοποίηση τοῦ ἐγῶ του. Κοιτάζει μόνο τὰ ἐσοδήματα καὶ τὶς δικὲς του ἀπολαύσεις. Ζεῖ, ἀναπνέει κι ὑπάρχει γι’αὐτά. ‘Αποξενώνει κάθε συναισθηματικὴ ἀρχὴ κι ἐπιταγὴ. ‘Αποδιώχνει κάθε κοινωνικὴ κι ἀνθρώπινη ἀξία κι ἀρετὴ.

‘Ο ἀτομισμὸς εἶναι μορφὴ ἀποχτήνωσης τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ εἶδος τοῦ καιροσκοπικοῦ μεταπολεμικοῦ ἀτομισμοῦ, θρέφει τὴ μισαλοδοξία, ἐμπνέει τὸν ἀθέμιτο ἀνταγωνισμὸ καὶ ὑποθάλλει τὴ μόνωση καὶ τὴν πισωδρόμηση. ‘Αναρωτιέται εὐλόγα κι ἀνησυχεῖ ὁ κατὰ Διογένη “Ἀν-θρώπος στὴν ἠθικὰ χρεοκοπημένη κοινωνία μας : Γιατί αὐτὲς οἱ τρομε-ρὲς ἀντιθέσεις ; ‘Απὸ τὴ μιὰ μεριά ἢ θαυματουργικὴ πνευματικὴ καὶ δημιουργικὴ ἀνέλιξη τῶν ἐργαζόμενων λαῶν... Κι ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ στεῖ-ρος κι ὑστερικὸς ἀτομισμὸς πού γκρεμίζει ἀπὸ τὰ βᾶθρα μιὰν ἀπολυτρω-τικὴ ἀγωγή καὶ σκοτῶνει τὸν ψυχικό μας κόσμο ; Γιατί οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀκολουθοῦν καὶ ἠθικὰ τὴν ἀνοδικὴ τους πορεία ; ‘Ο ἀτομιστὴς εἶναι ἀποκρουστικὸς στὸ φιλότιμο, φιλόργυρος γιὰ τὸν «πλοῦτο», λάτρης τοῦ σαρκίου, πλεονέχτης στὰ αἰσθήματα. ‘Απὸ τὴν ἀβυσαλέα τύφλα τ’ ἀδυ-σώπητου ἐγωκεντρισμοῦ του, δὲ βλέπει ποτὲ τὸν πλησίον, τὸν πάσχοντα συνάνθρωπο. ‘Η ψυχὴ του ἀπύθμενη κρύβει ἓνα βόρβορο. “Ὅπως καὶ νά ‘ναι. Κι ἂν ἀκόμα ἢ ψυχοσύνθεση διαπλασμένη μὲ τὰ σαρίδια τῆς ἀρ-χοντιᾶς, σταλαχτίζει μὲ τὸν καιρὸ μιὰ πόρωση καὶ κάνει ἀδιαπέραστη τὴν εὐαισθησία. Μέσα στὸ σάλαγο τῆς ἠθικῆς ἀποσύνθεσης, πού κύρια αἰτία τῆς εἶναι τὸ ὑπολογιστικὸ κι ἀκόρεστο συμφέρο, οἱ κοινωνοὶ μας ἔ-χουν τὴ δουλοπρέπεια τοῦ ξεπερασμένου μεσαιωνικοῦ ἀτομισμοῦ. ‘Ενῶ ἄλλοι διατρέχουν μὲ γοργὰ βήματα μὲ θετικὰ κι ἐκπληχτικὰ ἄλματα, μὲ ἰλιγγιώδη καλπασμὸ σὲ καταχτήσεις προόδου, σὲ ἐκθαμβωτικὰ ἐπι-τεύγματα, σὲ μᾶς φώλιασε καὶ ρίζωσε παρεῖσαχτα ὁ καταστροφικὸς γιὰ τὸ σύνολο ἀτομισμὸς. Στὴν κοινωνία μας σήμερα κατάντησε ἀποκαρδιω-τικὸ φαινόμενο. ‘Ο πικρὸς πόνος, ἢ ἀγχώδη ἀνησυχία, ἢ χρηματο-

δουλεία, ή μοιρολατρεία, ή απάθεια κι ή έμπάθεια, ή «όλιγάρκεια» πού δι βρίσκει έδαφος πιά νά σταθει, ή άνερμάτιστη κι άνεφόδιαστη πελαγοδρομία μας, στ' άγκαθωτά κατατόπια του άτομισμού. Άδέρφια πού ύποφέρουν και κανείς δέν τά λεφτερώνει από τά βάσανα. Ήθικές και φιλιές πού δέν ύπάρχουν παρά μόνο στον πίνακα του άτομικού συμφέροντος. Άρχοντες πού βρίσκονται κατά λάθος τής Ιστορίας...και σφίγγουν τίς θηλειές τών Ισχνών δικαιωμάτων. Θεότητά τους ή άτομική εύζωία κι ή παχυδερμική άδιαφορία για τους άλλους... «γαία πυρί μυχθήτω». Άτομα πού φτάνουν σέ άδιέξοδο άπελπισιάς, και κόβουν τό νήμα τής ζωής τους. Ή νευροπάθεια κι ή άνισοροπία πού άνοηταίνουν και κουράζουν. Ή ψύχωση του πλουτισμού πού άποβλακώνει. Τό στατικό επίπεδο τής παραγωγής...πού χρονίζει. Όλα τουτα είναι κοινωνικά κακά, άπορήματα και πληγές ένου φκιασμένου μέ σατανική σπουδή άτομισμού πού ύποβιβάζει τόν άνθρωπο και ντροπιάζει τόν πολιτισμό. Έκείνοι πού προβάλουν άδιάκοπα, επίμονα, άτομιστικά, τόν έαυτό τους, είναι οι άργόσχολοι...φορείς τής έπιτήδευσης. Ό άτομισμός είναι μια ταπεινή περιπέτεια του ψυχικά βάρβαρου, άνάγωγου, άπολίτιστου ανθρώπου. Πηγή δυστυχίας. Δημιουργεί τόν έγωκεντρικό άπωθητικό χαρακτήρα. Ή ψυχή τών συγχρόνων μας ώφείλει νά βρει έναν κοινωνικό έαυτό, ν' άνεβεί και νά ριζοβολήσει τά καρπερά αίσθήματα στους άλλους. Ό άνθρωπος μέσα στο σώμα του έχει τό πνεύμα. Δέν πρέπει νά 'ναι ένα χτήνος τής άδικης ύλης.

Σήμερα προκύπτει έπιταχτικό τό χρέος ν' αναλογιστούμε δλοι μιάν υπέρτατη εύθύνη πώς είναι δίκιο, σωστό, προορισμένο, νά ζήσουμε δλοι εύτυχισμένοι, σ' ένα βίον όμαδικής συλλογικής παραγωγής τών άγαθών και ίσης κατανομής των. Έτσι μόνο θά θεραπεύσουμε και θά ξαλείψουμε τίς κοινωνικές πληγές του νοσηρού κι όλέθριου άτομισμού.

Λ. Μάλαμας

Στὸ Μιχάλη Λουκίδη

(Έναν ἀπλὸ ἐργάτη καὶ σεμνὸ ἀγωνιστὴ)

Καταμεσις τ' ἀγώνα στὸ στρατὶ ἐχάθηκες σὰν ἄλλοι,
Κι ἦσουν γλυκὸς καὶ μελαψὸς καὶ τίμιος κι ὠραῖος!
Βουνο - καρδιὰ εἶχες καὶ μπόϊ σὰν ψήλωμα ἰσκιωμένο.
Στὴν τάβλα τῆς ἀνάγκης μας σὲ νιώσαμε γεναῖο!
Στὴ φλόγα τῶν ἀγώνων μας, ἀτσάλωνες τὴν πίστη.
Φεγγάρι πὸν ἀσήμωνες ἀπλοχωριὰν ἀγάπης.
Ἄπ' τὴ γερὴ καρδιὰ σου ἀκούσαμε τοὺς θεριεμένους χτύπους.
Κάθε παλμὸς ἐστάλαζε καὶ δάκρυ κάθε πόνου.

"Ὅμως φύσηξ' ὁ ἀγέρας τὴν ἀντρεία σου
ἀπ' τὰ μποερὰ κυπαρίσια τῆς Καισαριανῆς
καὶ στέγνωσε τὰ δάκρυά μας.
Ἄντικρυζες τὸ Σκοπευτήρι...
Κι ἔσφιγγες τὶς γροθιές σου κλειώνοντας
τὶς ψυχές τῶν ἡρώων στὴν καρδιὰ σου.

Ἄδερφέ μας, χάθηκες στὴν πάλη τὴ σκληρὴ,
τί χτές, τί σήμερα, τί αὔριο;
Φτάνει πὸν πέθανες ὀρθός!
μὲ τοὺς καημοὺς τῶν πεινασμένων,
μὲ τὴ λαχτάρα τῆς ἀναβροχιᾶς
πότε θὰ δροσίς' ἢ ὄνειρεμένη αὐγὴ
τὰ καφερὰ καὶ πικραμένα χεῖλη.

Τὸ μελαψὸ ἀπὸ τ' ἀτέλειωτα βάσανα.
Τὸν ἀπλὸ μὲ τὴν πλατιὰ τὴ λαϊκὴ του ἀνασεμιά,
τὸ γεναῖο μαχητὴ ἀπὸ τὴν ἀνθρωπιὰ του,
θὰ καμαρώνουμ' ὅσο ζοῦμε στὴ μορφὴ σου!
Ἄν κι ἐμεῖς χαθοῦμε...
ἄλλοι θὰ συνεχίζουν τὴν πορεία καταμπρός.
Ἐσὸ μπῆκες λαμπάδα ἰσβεστη
στὴ λειτανία τ' ἁγίου ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας.
Χάθηκες σὲ μιὰ καμπὴ πὸν σὲ θέλαμε τ' ἀδέρφια
νὰ ράψουμε τὰ κουρελιασμένα δικαιώματα...
Μὰ ἀφοῦ ζέστανες καὶ χεῖδες τὴν κρύαν ἀνατριχήλα
μὲ τὴν δλόβογγη πύρη τῶν ψυχωμένων τοῦ δίκιου,
σὲ συντροφεύει ἡ τιμὴ κι ἡ περηφάνεια τ' ἀνθρώπου.

Λ. Μάλαμας
24)7)66

ΑΠΕΘΑΝΤΗ ΝΙΟΤΗ

Νίνα Σερβετᾶ

(Καθηγήτρια μαθηματικῶν καὶ ἔσβησε
πάνω στὸν ἀνθὸ τῶν 25 χρόνων της)

Ἀδέρφια,
 Εἶπα τὸ παρῶν στὸ προσκλητήρι τῆς ζωῆς
 καὶ πῆρα τὸν αἰώνιο δρόμο
 μὲ τὸ στεφάνι τῆς ἐλπίδος μονάχη...
 Δὲν ἤθελα νὰ φύγω πρὶν τὴν ὥρα μου!..
 Λούστηκα μὲ τὰ δάκρυα τοῦ πόνου σας!
 ἡμεροπούλι νιόπλερο, ἀγνή μορφή καὶ κάλλος.
 Γυρωπετάχτρα ἢ ψυχὴ στὰ μάτια τῆς ἀγρύπνιας.
 Ἐφυγα, μὰ κουβαλῶ μαζὶ μου τὴν ἀνοιξη.
 Χαρόμερα χαμογελῶ μὲ τ' ἀγινὰ τ' ἀστέρια.
 Στέλνω θερμὸ χαιρετισμὸ γιὰ τ' ὁμορφὸ σας μέλλον.
 Θ' ἀναπετώ σοιὸς κήποις σας μὰ πεταλοῖδα σὶ' ἀθρία.
 Ἀηδόνα στὰ φιλώματα τῶν δέντρων τῆς καρδιάς σας.
 Θὰ χιτίζω μὲ τὰ νοῦμερα τὸ γέλιο τῶν ἀγέλαστων.
 Στὸν πίνακα τῶν ἀριθμῶν θὰ τραγοιδῶ τίς ἐξισώσεις,
 τὰ μερτικὰ τῶν ἀγαθῶν τῆς χαρτοπαίχτρας νιότης.
 Πέστε πὼς εἰμ' ἓνα τραγοῦδι τῆς τιμῆς·
 πέστε με ζηλοθάνατη τῆς πάλης ἀδεραφῆ.
 Πέστε τὸ πὼς σὰς κέρασα τὸν ἀγουρο τῆς Νεραντζιδᾶς καρπὸ μου,
 τὸ πλάνο πὼς σὰς πότισα τοῦ μοσκαθοῦ βοτάνι.
 Μ' ἤβρε σὲ ζάλη μὰ στιγμή ἢ τρισγελάστρα ἢ μοῖρα.
 Μὰ ἀπὸ δῶ κι ἔμπρὸς ὁ θάνατος ἀδέρφια μου νικιέται.
 Διφασμέτες καρδιές μὴ λησμονᾶτε μὰ κρύαν ἠλιόλουστη πηγὴ
 τὴ μικροβόλ' ἀναβλαστάρικη ριζοπηγὴ τῆς νιότης.
 Χτυπᾶτε καμπάνες λιτρωμοῦ...
 Καὶ τὰ νερὰ θὰ μοῦν στὰ καρπερὰ περβόλια σας.
 Νὰ μὴ ποτίζον μοναχὰ τὴ μάταιη ἐλπίδα
 νὰ μὴ δροσίζον μοναχὰ τὰ ὄλοχαμένα δνεира.
 Μὴ μοῦ παραξενεύεστε, εἶμαι κι ἐγὼ κοντὰ σας,
 σὰ μὰ κόρη ἀπὸ τ' ἀγαπημένα μάτια σας,
 πνοή καὶ γεύση ἀπ' τὸ πικρόγλυκο συντροφικὸ φωμί σας,
 θύμηση, φῶς, καὶ λούλοιδο, ποὺ ἀνθοβολεῖ καὶ σβήνει.

10—7—66

Α. Μάλαμας

Στὴ Χρυσάνθη Ζιτωαία

Γιὰ τὸ βιβλίον της (ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ)
(Ἐντὶ κριτικῆς)

Τῆς Παμβώτιδας τ' ἀσῆμι τῶμασες μὲ χοῦφτες στίχοις
 καὶ μὲ τέχνη τὸ σκορπίζεις μπρὸς στὴν ἐκπληκτικὴ ματιά μας.
 Ὁ αὐλὸς σου διαλαλεῖ τοὺς ἱστορημένους ἤχοις
 ποὺ εὐφραίνον ἀπὸ Μνήμες καὶ χορταίνον τὴν καρδιά μας.

26—7—66 Θεογονία

Εὐάγγελος Σουλτάνης

Ἄ π ο υ β ί α

Μήτ' ἓνα σύννεφο
Μήτ' ἓνα ἀστέρι
Βαθὺ

μόνο
Τὸ χρῶμα τῆς ἀπελπισιᾶς

Ἔχω τὰ δάχτυλα μπλεγμένα
Ἀνασαίνω τοὺς ἀτμοὺς
Ἀκούω τὶς κραυγές
Ἀκούω τοὺς τριγμοὺς
Ἀκούω τοὺς θρήνους
Καὶ περιμένω...

Ὅταν ξανάρθεις
Νὰ φέρεις πίσω τὸ ἀρχαῖο μάρμαρο
Μὲ τὶς ἀγέρινες πτυχές
Τ' ἄσπρα φτερά
Καὶ τὸ παράξενο χαμόγελο.

Στέργιος Βαλιούλης

Τ' ἀνέσπερο τὸ φῶς

Περπατῶ καὶ ψαχουλεύω στὸ σκοτάδι
τὸ μονοπάτι νάβρω.
Ἡ ἄναστρη δὲ μὲ τρομάζει νύχτα
ποὺ γύρω μας ἀπλώθη.
Στῆς ἀναζήτησής μου τὴ λαχτάρω
γλαυκοὶ χαράζουν δρόμοι.
Κι' ἄς εἶν' ἀκόμα νύχτα
ἀπ' τῆς ψυχῆς μας τὴν ἄσβηστη τὴ φλόγα
κάποιο νεκρὸ θ' ἀνάψει ἀστέρι.
Μόνο τῆς πίστης μας νὰ μὴ χαθεῖ
τ' ἀνέσπερο τὸ φῶς.
Τοὺς ἰσκιούς, ἀδέρφια, μὴ φοβᾶστε
καθὼς καὶ τὶς μαῦρες καταγιγίδες
ἔτσι διπλὰ θὲ νὰ χαρῆτε τὸ ξημέρωμα
ποὺ θάρθει ἀπ' τῆς καρδιᾶς σας
τὸν ἥλιο φωτισμένο.

Ἄλεξ. Παραφεντιδου

Θεσ)ν(κη 29)7)66

Γράμμα δ' ἓνα Νέγρο

Δὲ μὲ νοιάζει γιὰ τὸ χρῶμα σου.
 Ξέρω. Εἶσαι ἀποκαίδι τ' ὀργισμένου ἡλιου τῆς πατρίδας σου.
 Στὸ μαῦρο σου κορμί ἀναστατωμένο τὸ αἷμα σου κυλάει,
 μὰ κρύβει μιὰ ψυχὴ κατάλευκη κι' ἀγνή σὰν παρθένο χιόνι.
 Παραξενιὰ τῆς φύσης νάσαι σὺ μαῦρος κι' ἐγὼ λευκός.
 Τί ἀφύσικο δμως νάσαι ψυχῆς κατάμαυρες, κι' ἄλλες ψυχῆς λευκές,
 κι' δμως ἔχουμε τὸν ἴδιο Θεό!
 Μὲς στοὺς ρυθμικοὺς ἤχους τῶν Τάμ Τάμ,
 νοιώθω τὰ σκιρτήματα τῆς θλιμένης καρδιάς σου
 νὰ σπαρταράει ἀπὸ τὸ ματωμένο σου δίκιο.
 Ἔτσι σπαράζει κι' ἡ δική μου καρδιά
 κάτω ἀπὸ τὸ πέλμα τοῦ ἴδιου μας τύραννου.
 Στὰ μεγάλα παιδικὰ σου μάτια
 διακρίνω τὴ μαύρη σκιά τῆς σκλαβιάς σου,
 τὴν ἀπέραντη θλίψη σι' ἄσπρο σου χαμόγελο.
 Πόσο σὲ νοιώθω ἀδερφέ μου!
 Ἔλα μαζί μου νὰ σμίξουμε ἀδερφικὰ τὸ λευκὸ μὲ τὸ μαῦρο ροζιασμένο μας χέρι
 Νὰ ἐνώσουμε τὸ ἐβένινο φῶς σου μὲ τὸ φῶς τὸ δικό μου.
 Καθὼς θὰ κρατιόμαστε σφιχτὰ
 θὰ παίρνουμε δύναμη ὁ ἓνας ἀπ' τὸν ἄλλο.
 Τὰ δύο μας φῶτα ἐνωμένα
 θὰ μᾶς δελχνον λαμπρότερο τὸ δρόμο τῆς λύτρωσης.
 Τὸ δρόμο π' ὀδηγεῖ στὴν πανανθρώπινη λευτεριά.

Σταῦρος Θανόπουλος

Σαράντια ἥρωες

Σαράντια ἥρωες στῆς λευτεριάς τὸ δρόμο
 μὲ τ' ὄραμα τοῦ αἴριο ζωγράφισμένο
 στῆς καρδιάς τὸν ἀπέραντο φόντο.
 Νὰ μερώσουν τὸν ἄγριο βοριά,
 νὰ σπείρουν γιοῦλια στὸ ξεραμένο φεγγάρι.
 Περιπάτησαν ἀγέρωχοι, δίψασαν καὶ πείνασαν,
 φίλησαν τὰ σκέλεθρα τῶν σκοτωμένων ἀδερφῶν
 κι ἀνέβηκαν πρὸς τὸ θάνατο περήφανοι.
 Κάθε τους βῆμα μεγάλωνε τὴ ζωὴ.
 Περιπατοῦσαν ὀλόλαμπροι γιὰ τὸ στερνὸ πανηγύρι.
 Κάθε ψυχὴ κι ἐν' ἀστὲρι οὐράνιο.
 Σαράντια ἥρωες θύματα μίσους!..
 Σαράντια καρποὶ τῆς προβεζιάνικης γῆς μας.
 Σαράντια μικροὶ σταυραετοὶ στὸ ποτάμι τοῦ Λούρου
 ποὺ λούζοντε τὸν κόσμο τοῦ σήμερα καὶ τ' αἴριο.

Λαοκρ. Βάσης

Π ρ ό ς Σ Ε!..

Θά 'θελ' ἀδερφέ μου,
 Νὰ μποροῦσα νὰ ψάλλω,
 Δίχως νά 'χω τὸν ὕμνο μου.
 Νὰ ζητωκραυγάσω,
 Δίχως νά 'χω τὴν πίστη μου,
 Νὰ πιστέψω,
 Δίχως νά 'χω τὸ ζήτω μου.
 Νὰ πορευτῶ,
 Δίχως νά 'χω τὰ σύνορά μου.
 Μὲ τὸν δικό σου ὕμνο.
 Μὲ τὸ δικό σου ζήτω.
 Μὲ τὴ δική σου πίστη.
 Στὴ δική σου πατρίδα, τὴ Γῆς.
 'Ἐσὺ δὲν ὑπῆρξες,
 Μέσα στὴ συντέλεια τῶν αἰώνων,
 Σκύθης, Πέρσης, Ρωμαῖος ἢ Ἑλληνας.
 Δὲν ὑπῆρξες,
 Γερμανός, Ρῶσσοι, Γάλλος εἴτε Σπανιόλος.
 Πατρίδα σου, τὸ χῶμα.
 Γλώσσα σου,
 τὸ κλάμα, τὸ γέλιο, τὸ μοιρολόι, τὸ τραγούδι.
 Θά 'θελα νὰ βρεθῶ στὸ πλάϊ σου,
 Νὰ σεργιανίσουμε τὴ μικρούλ' αὐτὴ – τὴ σφαίρα μας,
 Τὶς νύχτες τοῦ καλοκαιριοῦ, τὰ δειλινὰ τῆς ἀνοιξης.
 Νὰ προσευχηθῶ σ' ἐσένα,
 Στὴν πιὸ ψηλὴ κορφή τῆς χώρας μου,
 Στὰ Ἰμαλάια.
 Νὰ κλάψω γιὰ σένα,
 Στὴν πιὸ δύστυχη πολιτεία τῆς χώρας μου,
 Στὴ Χειροσίμα.
 Θά 'θελα νὰ πλάσω τὸν πηλὸ τῆς μνήμης σου,
 'Ἀπ' ἀνθόμελο, σταρσίσι ἀλεύρι, δάκρυ Μάνας,
 Αἷμα τοῦ σκοτωμένου στρατιώτη,
 Ἰδρω τοῦ κουρασμένου ξωμάχου.
 Καὶ ν' ἀποθέσω, ἐβλαβικά,
 Στὴ βάση τοῦ μνημεῖου σου,
 'Ἀντὶς στεφάνι δάφνης,
 ἐν' ἀνθισμένο κλωνάρι κερασιᾶς.
 Καὶ νὰ τραγουδήσ' ὀρθός,
 Στὴ βάση τοῦ μνημεῖου σου,
 'Ἀντὶς θούρια,
 ἕνα τραγούδι ὀρθρινὸ τῆς Εἰρήνης.
 'Ἀγνωστε Ἄνθρωπε,
 'Αγάπη μου.

Στεφ. Τηλικίδης

Ἡ Κοιτιδιά

Ἄπ' τὰ ματωμένα κατακάθια τοῦ χρόνου
 ἢ σμίλη ξένωσ' ἔναν ἥρωα
 τὰ χρησιμέφει σὰ στεφανοθήκη
 ἢ σὰν δουλο ἔθνικῆς ὑποκρισίας.
 Ὅμως ἐκεῖνος, μὲ τὸ σαγόνι καρφωμένο μὲς στὰ σίννεφα
 ζητάει τὰ ξεθάφει λίγο φῶς, ἓνα χαμόγελο...

Ὅταν περνοῦν μπροστά του οἱ παλιοὶ πολεμιστὲς
 οἱ ἀνάτηροι τοῦ τελευταίου πολέμου
 οἱ μάνες μὲ τ' ἀπλακωμένο μέτωπο
 ἀπ' τὸ καμμένο σίδηρο τοῦ πόνου
 καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ μὲ βουλιασμένο
 τὸ μνήμα τῆς υἱείας τοὺς στὰ μάγογλα
 νοιώθουντε πάντα πῶς αὐτὸ τὸ μάρμαρο
 εἶναι τὸ «σῆμα κατατεθέν» τοῦ θανάτου.

Ὅσο, οἱ στρατιῶτες ὀπλισμένοι
 σὰ φύλακες κλεμμένων θησαυρῶν
 παίζουν συχνὰ καυτὴ τὴν ἐντολὴ
 τὰ διώχνουν ἀπ' τὴν πλατεία τὰ περιστέρια
 κι ἀπὸ τὸ μάρμαρο τὴ γλύαρη σιωπῆ.

Γιαν. Καραβίδας

Σήμερα

—Σήμερα δὲ θὰ κλάψω.
 Τὰ λόγια μου στεγνὰ θὰ ὑποδέχονται τοὺς ἀνθρώπους
 Καὶ τὸ βλέμμα μου ἀνέκφραστα
 θ' ἀνακαλύπτει τὶς πτυχὲς τῆς χαρᾶς τοὺς.
 Σήμερα θὰ γίνω ἓνας σκληρὸς ἄνθρωπος.
 Θὰ μιλήσω γιὰ κάποια πονεμένη Βασιλοπούλα
 Γιὰ ἓνα νέο πὺ ἀδοκτόνησε
 τὴν ᾠρα πὺ τὰ δνειρά του γίνονταν πραγματικότητα.
 Θὰ μιλήσω γιὰ τὸ φαντασμένο ποιητὴ
 Τὸν τρελὸ ζωγράφο
 Κί' ἕστερα γιὰ κεῖνο τὸ στρατιῶτη
 Πὺ σκότωσε τὸν ἀξιωματικὸ του τὴν ᾠρα πὺ καθάριζε τ' ὄπλο του.
 (Συμβαίνουν ἀπὸ καμμιὰ φορὰ τέττα ἀτυχήματα
 Στὸς χώρους μὲ τὰ παρατηρητήρια, τὰ συρματοπλέγματα
 Καὶ τὶς ἄδειες εἰσόδου κι' ἐξόδου).
 Ἄ... ὄχι. Σήμερα δὲ θὰ κλάψω.

Γιώργος Κάτος

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ

Στὴ σημερινὴ Πατρίδα μας, κοντὰ στ' ἄλλα πύσχει κι ἡ λογοτεχνία μας, γιατί δὲν ὑπάρχει ἔγκυρη, αὐστηρὴ ἀντικειμενικὴ καὶ διδαχτικὴ κριτικὴ ἀντίληψη, γνώση κι ἐπίδοση. Ἡ ἴδια ἡ ζωὴ, ἡ πραγματικότητά γεννάει τὴν ἀληθινὴ τέχνη, ἀναλύει ψυχολογικά κι αἰσθητικὰ τὸν ἀνθρώπινο βίον, τὴν κοινωνία γενικά τὴ φύσιν μὲ τὰ πλασματά της. Ἡ κριτικὴ εἶναι ἡ δεοντολογικὴ, ἡ σωστὴ ἐκτίμησις κι ἀντικειμενικὴ ἀνάλυσις τῶν ἔργων τῆς δημιουργίας. Εἶναι ἡ μεταπλασμένη ἀποφθεγματικὴ ἐρμηνεία τῆς οὐσίας. Ὅμως ἡ στειρώσις τῶν παλιῶν κι ἡ ἔλειψις νέων κριτικῶν πνευμάτων, ποὺ ν' ἀναδείχνη ἀπευθείας ὁ λαός, (κι ὄχι δημοσιογράφους ἢ φτηνοὺς σχολιαστὰς τύπων Βαρίκα, Χάρη, Κλάρα, Κωστελένου κ. ἄ.). Οἱ γνήσιες ἀξίες ἐμποδίζονται συστηματικὰ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς χομπυερίστες τῶν μεγάλων ἐφημερίδων ν' ἀναδειχτοῦν καὶ νὰ ἐπιβληθοῦν. Ἀλλὰ μέσα στὶς κατάφορες διακρίσεις καὶ στὸ γενικὸ χάος τοῦ ἠθικοῦ ζεπσομοῦ, μερικοὶ φιλόλογοι χάρη τοῦ ἐπαγγέλματος ἀγκαρεύονται ὅπου θέλουν κι' ἀγαπᾶν...καὶ τὴν κριτικὴν. Ἄλλοι μωροφιλόδοξοὶ συναλλάσσουν μὲ χρῆμα τὴ ματαιοπονία τους. Καὶ μερικοὶ Ὀρυλο-Χατζὶνηδες σέρνονται πιά μὲ τὰ δεκανίκια. Τὸ ἴδιο καὶ κάτι Πορφύρηδες, Ραφτόπουλοι καὶ λοιποὶ φατριαστὰς, ποὺ δὲν ἀνοιξαν ποτὲ τὸ δρόμο γιὰ νέους. Ποιὸς λησμονεῖ καὶ κάποιους Καραντώνηδες ποὺ εἶναι οἱ Καραμουρτζούνηδες τῆς κοριτσιίστικης «λογοτεχνίας» γράφουν καὶ ξεγράφουν μεταξὺ ἐνός ποτηριοῦ ρετσίνας καὶ μιᾶς μπουρμπουλήθρας στὴ στάχτη. Κι ὅπως συμφέρει τὸν κρίνοντα ἢ τὸν κρινόμενο. Ἄλλοτε περνοῦν ἀπαρτήρητα ἔργα συγγραφέων, ποὺ ἀργεῖ νὰ τὰ γνωρίσει ὁ λαός. Μὰ ἔστω κι ἀργά, τ' ἀγκαλιάζει μὲ στοργὴν, τὸν συγκινοῦν, καὶ τὰ κάνει κτήματά του. Τότε τί συμβαίνει μ' αὐτούς; Ὁ λαός βρῖσκειται μέσα στὰ ἔργα τέχνης τοῦ ἀβοήθητου καὶ κερδίζει τὸ νόημα καὶ τὴν αἰσθητικὴ θροφή τους τὸν ἰδεολογικὸ πολιτισμὸ τους, ἢ οἱ παραξένια ἔξαρχοὶ τῆς κριτικῆς κακοδαιμονίας τοῦ τόπου, εἶναι ξεκομμένοι ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ καὶ τὰ ἐνδιαφέροντά του; Οἱ γεννημένοι κι ἐμπειρικοὶ κριτικοὶ ποὺ ἔχουν τὴ θεία φλόγα νὰ ὑπηρετήσουν τὴν Τέχνην καὶ τὴν Ἀλήθειαν, ἄς βγοῦν στὴν πρώτη γραμμὴ κι ἄς παλαίψουν, ἄς μετρηθοῦν στὸ μπόδι τοῦ λαοῦ μὲ τὶς μούμιες τῶν σαλονιῶν, τῆς νοθείας, τῶν συμβιβασμῶν καὶ τῆς ματαιοδοξίας γιὰ νὰ ἐπέλθει ἕνας καθαρμὸς καὶ μιὰ ἀναγεννητικὴ ἐξυγίανσις στὴν πνευματικὴ μας ἡγεσία.

ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ: «Κατοχὴ»

Δραματικός, πικρόγλυκος, μιστορικὸς ὁ

Ρουμελιώτης πεζογράφος κ. Μ. Σταφυλᾶς. Ἐναλλάσει μὲ γλωσσικὴ ἱκανότητα τὰ βήματα καὶ τὶς αὐλαίεσ μιᾶς ἀγωνιστικῆς κι ἀντιστασιακῆς πάλης τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τοῦ ρημαγμένου ἔθνους μας. Ἐχει ὀξεία ψυχολογικὴ διορατικότητά. Πηγαῖο γνήσιο, διδαχτικὸ τὸ ἰδεώδες τῆς ἀνθρωπιάς του. Ἐδῶ ἡ περιγραφή τῶν φριχτῶν καταστάσεων τοῦ ἀδικου πολέμου, γεννάει ὀλοφώτεινον τὸ ἰδανικὸ τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς. Μέσα ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ τοὺς βόγγους τ' ἀδιάκοπου σκοτωμοῦ τῶν ἀθῶν ἀνθρώπων ἀδερφῶν, προβάλλει τ' ὄραμα μιᾶς γλυκειᾶς ἐλπίδας. Ὁ Μ.Σ. ἔχει ἱκανὴ φαντασία καὶ γίνεται στὰ γραφτά του περιεχτικὸς κι ἐπιγραμματικὸς. Ἐχει τὴν αἰσθησι τοῦ μέτρου τῆς οὐσίας. Ἀποφεύγει τὶς λεπτομέρειες ποὺ κουράζουν, κι ἔχει τὴν πειθαρχία τοῦ μεστοῦ λόγου. Ἀντίγραφο τοῦ σύντομου κι ἐπώδυνου βίου τῶν ἀνθρώπων μας. Ἐδῶ εἶναι ἡ ἀξία τοῦ λογοτέχνη, νὰ πιάνει τὶς πιὸ σημαντικὰς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς νὰ τὶς ἐπεξεργάζεται στὸ ἐσωτερικὸ του καμίνι καὶ νὰ τὶς κάνει ἕνα ὁμοούσιο σύνολο, χτήμα κοινὸ γιὰ ὅλους. Τὸ πρῶτο διήγημα «καιρὸς πολέμου» εἶναι μιὰ τραγικὴ διαδρομὴ πάνω στὴ φωτιὰ ἢ τὴν παγεράδα τῆς πολεμικῆς παραφροσύνης. Λεῖπει ὅμως ὁ μῦθος, καὶ μένει ἕνα συγκλονιστικὸ ἀφήγημα. Παντοῦ, ἕνας πλούσιος εὐγενικὸς συναισθηματισμὸς καὶ στὸ βάθος ὀργίλος καὶ δηχτικὸς. Μερικὰ ἔχουν τὴν ξέχωρην ἐπινόησι τοῦ μύθου. Ὅσα δὲν ἔχουν, μένουν ἀφηγήματα, χωρὶς νὰ μειώνουν τὸ ἀποτέλεσμα. Αὐτὸ ἔχει σημασία μόνο στὸ εἶδος τῆς τέχνης καὶ στὸυς κανόνες της.

Γενικά, ἀναζωντανεῖ τὰ γεγονότα τῆς κατωχικῆς περιόδου '40—'45 μὲ πρωταγωνιστὰς τοὺς στερημένους καὶ τοὺς ξωμάχους. Λογοτεχνοποιεῖ τὴν πικρὴ ἱστορία τῶν βασανισμένων πληθειῶν μας. Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ Μ.Σ. περνάει μὲ πολὺστροφο τραγικὸ ρυθμὸ ὁ ἱλιγγὸς τῶν περιπετειῶν τοῦ λαοῦ μας, τῆς κατοχῆς, τῆς πείνας, τῆς ὀρφάνειας, τῶν πολέμων. Κι' ἐδῶ ἀξίζει πιότερον σὰν ἀληθινὸ ἔργο τέχνης, καθὼς βγαίνει μέσα ἀπὸ τὸ βρασμὸ τῶν παθῶν, τὴν πάλη τῶν ἀγῶνων, μιᾶς ἀτέλειωτης κατοχῆς, μιᾶς ἀτέρμονης ὀδύσσειας τοῦ λαοῦ μας στοὺς γολγοθάδες τῆς σκλαβιάς. Ἡ δυστυχία κι ἡ ἀνέχεια φαίνεται ἢ χειρότερη σκλαβιά. Γοργός, κυριολεχτικὸς στὶς περιγραφὰς καὶ τὶς ἐναλλαγὰς εἰκόνων καὶ παραστάσεων. Τραυματισμένοι ἀπὸ τὴ μοῖρα τῆς ἐγκατάλειψης οἱ ἥρωες του, σέρνονται σὰν τὰ σκουλήκια στὴ λάσπη νὰ ὑφάνουν τὴ ντροπὴ καὶ τὴν ταπείνωσι, τὸ μῖσος γιὰ τρανοὺς ἀδικητὰς. Ἀλλὰ μὲ τὴν ψυχὴ στὰ δόντια ἀντιστέκονται ἡρωικά καρτερικά, γιὰ νὰ κερδίσουν σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμὴ κάθε χαμένο ἔδαφος. Ἡ γλώσσα του ἀπλή, στρωτὴ, πλασμένη λαϊκὴ, καλὰ ἐπιμελημένη. Οἱ ζητιᾶνοι τοῦ Καρπενησιοῦ εἶναι πιά τύποι τῆς ἐλ-

ληνικής ζωής. Είναι πολλοί και διαφορετικοί οι ήρωές του σαν το «Σπαραλιά», τη «Μάνα» που πεθαίνει ξεπαγιασμένη στην έρημιά με αυτοθυσίας κουράγιο να φέρει λίγο καλαμποκάλευρο ζαλωμένη για τα πεινασμένα παιδιά της. Ο μικρός «Μανίκας» ή «Χαρίλας» κ.ά. «Τό στερνό μάθημα του Δασκάλου» «τό χαμόγελο στο χαλασμό» ή «Μάνα» είναι διηγήματα που σέ συγκινούν και σέ κερδίζουν. Όλα σου μιλάνε στην καρδιά. Έχει τη χάρη της κι ή ιδιωματική διάλεχτο όρισμένων προσώπων. Ο Μ.Σ. είναι ένας εύπαθής δέχτης και κομπός. Με τόν καιρό θά βρει κι ένα άπόλυτα προσωπικό γλωσσικό ύφος, μιά ξεχωριστή ατομικότητα στή μορφή. Η πάροδο τού χρόνου και ή συνεχής έμπειρία θά τού προσφέρουν ό,τι άπολείπει στο ζήλευτό του ταλαντο. Πάντως είναι μιά σίγουρη δύναμη στή νεοελληνική μας λογοτεχνία, παράλληλα δέ, και μιά πνευματική παρηρησία. Τόν συγχαίρουμε θερμά.

ΔΕΣΠ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: «Μιά Τρίτη Παρουσία»

Ένα βιβλίο με κομμά ρεαλιστικά ποιήματα και σχέδια. Λυρική ποιήτρια τ' άνθρωπινου κόνου και της καθαρίας τέχνης είναι ή κ. Δ. Άσημακοπούλου με μιάν έξαρση συνειδητής καλοσύνης. Άδικία της ζωής ή προτίμηση της φύσης που φανερώθηκε καπως άργά τό ποιητικό της ταλέντο. Η ύπεροχή της βρίσκεται στα άντικειμενικά στοιχεία τού άληθινού κοινωνικού μας βίου. Πότε χαροίμενος και πότε μελαγχολικός κυλάει ό τόνος της κοιητής της που καταγράφει τό σφυγμό της ζωής σχεδόν σ' όλα τά στάδια της ανθρώπινης άγωνίας κι έλπιδας. Ο βασικός μοχλός μιάς εύγενικής ψυχής είναι που έκπέμπει με ρυθμό και τρυφεράδα τ' άδερφικά αισθήματα πάνω στις αντίροπες κορείες τών ανθρώπων. Τα θεματα της πλατια, κοινωνικά, συγκινούν με τό δικό της έκφραστικό τρόπο. Κάθε ποιητική εικόνα κι αισθημα, άνταννακλάει τις άδικίες και τις αντίθεσεις τών Έλλήνων. Πολλά ποιήματα της έχουν βαθιά ιδεολογική ύπόσταση που άποσκοπούν στον έκπολιτισμό και την έξιδανίκευση τού ψυχικού μας κόσμου. Έτσι ή Πατρινή ποιήτρια στην ούσία τού λυρωτικού στοιχείου, σημειώνει ανάλογη έπιτυχία. Όποι μάς ύποβαλει με τόν έλεύθερο στίχο, έχει μιά δική της πρωτοτυπία. Η εύγενική πρόθεση άπό την πλατιάν άγάπη τού κόσμου και της τέχνης, μεταβάλεται σέ διαπαιδαγωγίσιμη προσφορά, που δέν πρέπει να καταφρονιέται, γιατί βγαίνει αυθόρμητη με διδαχτισμό μέσ' άπό την έλληνική δραματική βιωσιμότητα. Έχει μιάν ιδιαίτερη άρετή να μεταβάλλει τά στοιχεία της θλίψης, τού πεσιτισμού—με σίγουρην έλπίδα—σέ δύναμη χαράς, μαγείας κι όμορφιάς. Να ένα δείγμα γραφής της: «Η νύχτα με τά μαδρα της πέπλα [μάς σκέπασε... κι έμεις άκόμα [περπατάμε δίχως στα-

γόνα νερού!.. [Βαρυ τό μαστίγιο άνελέητα πέφτει [στό μουνδιασμένο κορμί. [προχώρα σκυλί, ή τιμωρία δέν τέλειωσε! [ό κόθος γιγαντώνει μέσα μας [τό γυρισμό τού καινούργιου ήλιου...» Πέρα άπό κοινοτοπιές και κηρύγματα που άδυνατίζουν μιάν άλλη πρόσφατη συλλογή της που καπως έβλασαν αισθητικά και μορφικά τόν κοιητικό της λόγο μερικώς στην ουσιαστική του πύκνωση, και πέρα άπ' όποιες άσήμαντες μικροαδυναμίες στο κρινόμενο έργο, ή κ. Δ. Άσημακοπούλου μάς συγκινεί άμεσα κι άπαλα και μπαίνει στην ψυχή μας.

«Μή περιμένετε μέσ' στο σκοταδι [τούς ήρωες δέν τους κρατεί τό χόμα».

ΓΙΑΓΚΟΥ ΠΙΕΡΙΔΗ: «Ο Καβάφης»

Ο κ. Γ. Πιερίδης είναι ένας παλιός καλός διηγηματογράφος. Έδωσε διηγήματα με συγκινητικές άποχρώσεις κι άδρά φωτοβολήματα. Έπλασε τέχνη (σ' αυτό τό είδος μόνο) με έλλικρίνεια κι άλήθεια. Με τό δικό του όπτικό πρίσμα άντικαθρέφτισε γύμνια κι άσκήμια, αλλά μαζί κι όμορφιά. Σέ συνάρτηση με τά κοινά ιδανικά της λευτεριάς έμπνεύστηκε κι έγραψε άπό την Έθνική Άντίσταση τού λαού της Άθήνας ένα πολύ αξιόλογο διήγημα «τό Κόκκινο Φουλάρι» καθώς κ.ά. Έδώ όμως με τόν «Καβάφη» τού άπό τό '43 (β' έκδοση συμπληρωμένη) δέν πρόστασε τίποτα καινούργιο. Δέν ώφελήθηκε ό λαός, παρά μονάχα ή βιογραφική ιστορία ενός παράξενου ποιητή κι άνώμαλου άνθρώπου, που δέν ήταν κανάς σοφός για να μεγαλοποιούν τόσο την άξία του, μήτε κανάς τρανός πατριώτης που να 'χει συλλάβει τά καφτά προβλήματα της έποχής τού και νάχει παρειθέση πάνω σ' αυτά. Ο Γ.Π. είχε μ' αυτόν δεσμούς, γιατί έλκει την καταγωγή του άπό την Αίγυπτο. Ο «Καβάφης» τού όμως είναι άπλά και μόνο διασκεδαστικός για τούς Καβαφικούς που ήδονίζονται περίσια με τό είδωλό τους. Βέβαια ό Γ.Π. όσα έγραψε σχετικά τά παρουσίασε με συνειδηση είθύνης. Και είναι στιγμιότυπα κι' άνέκδοτα άπό την ιδιωτική κι άρωστημένη ζωή τού Άλεξανδρινού ποιητή. Είναι τό βιβλίο αυτό, κοντά στα τόσα συναφή για τόν παραθρυλοποιημένο ιστορικό—ρητορικό με την άνάλογη άξία τού ποιητή, κύρια, μιά άφηγηματική άνεκδοτολογία, που τόν φανεώνει μ' άνάλογα χιοθμορ κι έρωνίες Έχει άλλωστε κι ό ίδιος ό κ. Πιερίδης στην ίδιουσυγκρασια τού ένα λεπτό κι άδιόρατο πολλές φορές σαρκασμό. Δίνει για τόν Καβάφη πιότερα στοιχεία, μιά συνδιαλλαγή (άναδρομή στις φιλικές του σχέσεις) συναρτημένες πάντα με τις προσπάθειες στην τέχνη του, καθώς τό παθος και τ' άγχος της κάθε άνωμαλίας τού. Έτσι, πέρα άπό τις μη άπαραίτητες Καβαφολογίες ό κ. Π. είναι φειδωλός κι όλιγογράφος, μά θά περιμένουμε καινούργια διηγήματά του.

ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ :
«Σπουδές 'Οδύνης»

Ποιητής του καιρού του με επίγνωση άποστολής ο κ. Θ. Π. εκφράζει σταχυολογικά το νόημα των χρόνων μας. Μας μεταφέρει επιβλητικά στο σύγχρονο κόσμο της ραδιενέργειας και των πυραύλων, με το προανακρουστικό δέος του τυχόν άφανισμού: «Στ' άνάστροφο δρεπάνι της σελήνης] κρεμάσαμε σά σκιάχτρο την καρδιά μας...». «Οί φονιάδες του κόσμου έδώ γύρω έλοχεύουν». «Στά τέλματα ψάχνω νά γνωρίσω τ' άστέρια». Νά μιá διαπίστωση πάνω στον έπίκαιρο ήθικό προβληματισμό μας που γράφτηκε από το '63 και δείχνει σά νά 'ναι σήμερα. Γλαφυρή και νεολυρική ή ποιήσή του, στοχαστική, και φλογερά άληθινή. 'Υποβλητική σέ άνικανοποίητα προβλήματα, μυσταγωγία πόνου. Μιά παρέλαση στίχων πολύπλευκτη με δυνατές και συναρπαστικές εικόνες της ζωής μας. Άλλοθ' δηκτικός και κοφτερός, κι άλλοθ' σαρκαστικός· μά πάντα ένας σφαιρικός άπολογητής των σπουδαίων γεγονότων που μετουσιώνει με εύσυνειδησία και γνώση.

'Ο Θ. Π. είναι άληθινός ποιητής. Και κάθε άληθινός ποιητής είναι ο αντίλαλος της καρδιάς των συγκαιρινών του. Ψάλτης της αίσθηματικής των πραγμάτων ποιικιλότητος. Στη ρωμαλέα πνοή του, δέ θάχαν θέση λίγοι άταίριαστοι στίχοι με Καρυωτικήν ύφή: «Βασίλεψε μέσα μου ο ρυθμός και τό φώς μου». Μερικά του ποιήματα άδυνατίζουν πόχουν Καβαφική δωρεά, άχνές παρωδίες, έπηρεασμένος άνώφελ' από κείνον. Όσα είναι άπαλλαγμένα από ξένα επιδραστικά στοιχεία, κι έχουν τή γνήσια σφραγίδα του, έχουν μιá πρωτότυπη γοητεία, ένα βάθος, μιá γερήν υποβλητικότητα και μιάν υπεροχή σέ πολυπράγμονες κι αίσθητικές μαρτυρίες. Τά ποιήματά του: «'Ο Πατροκοσμάς», «Τύ λυπημένο σίδερο», «Οί ποιητές της κοινής άγοράς», «'Ο άντρας με τό κομπρεσέρ». «'Η αντίσταση των Φοιτητών» είναι τέλεια. 'Ο Θ. Π. βαδίζει με σιγουριά στην τέχνη κι έχει δημιουργική φαντασία νά μάς δώσει σημαντικό ποιητικό έργο.

Γ. ΧΑΛΑΤΣΑ : «Έφτά λουλούδια σ' ένα κάνιστρο»

Πολλή άνθρωπιά, αλλά και πολλή φυσικότητα εκφράζει στα πεζογραφήματά του ο κ. Γ. Χαλατσάς. 'Ο άναγνώστης βρίσκει μιάν οικειότητα με τά θέματά του, που είναι πολύ άνθρώπινη. 'Η πείνα, ο άγώνας, τό πρόβλημα, ή έλπίδα, ο έρωτας, είναι οί στόχοι του συγγραφέα που με θερμή και προσωπική ροσιστο συγκεντρώνει κι άφηγείται. Οί σκηνές και τά έπεισόδια δέν είναι από τά ύσ-

νήθιστα, αλλά μερικά είναι άδρά έντυπωσιακά. Οί ιδέες του είναι άληθινές. Άλλά δέν ένσωματώνονται πάντα σφιχτά σέ φόρμα συμμετρική. Κινούνται ολοζώντανοι κι άγαπητοί οί τύποι του, όπως, ο σκελετωμένος τσαγγάρης από τό μακρόχρονο μόχτο και τους άτυχούς άγώνες του «Κυριαζής». 'Η «'Αθαλία» ή ήρωίδα του με τ' όνειρο και τήν έλπίδα νά πάρει ένα δάνειο, νά φκιάσει τή ζωή της. 'Ο φτωχός κι όνειροπόλος σπουδαστής «'Αλεπουδέλης». Χαρακτηριστικός κι ο «Καραμπίνης» με τή «Σλάβια» του. Τά τρία πρώτα και τό τελευταίο τής συλλογής του είναι σχεδόν ολοκληρωμένα διηγήματα με τους πυρήνες των μύθων, με αίσθήματα και προβλήματα που αντίστοιχούν από τό μερικό στο γενικό κλίμα τής πραγματικότητας. Έχουν άνάλογη ψυχογραφία. Μά θά τά ώφελοσε πιότερο ή πιό λιτή γραφή. Χοντροπλασμένες φράσεις σάν τούτη: «σβάρναγα χτυποκαρδώντας» και λέξεις σάν τή «ρχόταν» κ.ά. Και πληθωρικές περιγραφές με άφθονα και φορτικά επίθετα, είναι οί άδυναμίες που άσχημίζουν κι άνοσταίνουν τό άρχιτεκτονικό πλάσιμο ενός διηγήματος. 'Ο Γ. Χ. έχει κλίση καλή στο δύσκολότερο αυτό είδος τής λογοτεχνίας. Άν έπιδοθεί προσεχτικότερα και με τόν καιρό έμπειρικότερα, θ' άποδώσει καλύτερα και μετρημένα. Οί έφηβικές πουριτανικές έξομολογήσεις σέ όρισμένες σελίδες του, δικιολογούν τους καημούς και τά όνειρα τής νιότης. 'Ο Γ. Χ. αν πετύχει νά ξεπεράσει τις όποιες άδυναμίες του, έχει πεζογραφικό τάλαντο νά συλαβαίνει και νά εκθέτει διά μέσου τής τέχνης προβλήματα τής έποχής μας.

ΚΩΣΤΗ ΠΑΠΑΚΟΓΚΟΥ : «Νότος»

Πρυτανικός, διαφεντεφτής στην ψυχική και ήθική περιπέτεια του Έλληνα των καιρών μας ο στίχος του κ. Κ. Παπακόγκου. Τ' δραμα, ο πόνος, ή έκρηξη, ή έσωτερική άναστάτωση, ο στεναγμός, ή πίκρα, ένα κλάμα, τραγικό, βαθύ, μά τόσο άνθρώπινο. Όλα τοττα συνθέτουν αυτή τήν ποίηση στη συλλογή του «Νότος». Στίχοι δυνατοί κοινωνικολυρικοί πρωτότυποι. Μας συνεπαίρνουν σάν κλάμενο κι άφρισμένο ποτάμι. «Νά οί διαβάτες σκοτινοί περνάνε] με ματωμένα δάχτυλα τόν ήλιο σχεδιάζουν», «στά καπηλιά οί ξένοι πίνουν] ούίσκι τά μαλλιά μιás πόρνης», «Οί κοπέλες] διώχνουν τ' άναστεναγμοδ τό σκοτινό πουλί] και γώ που καιώ τις συμφορές στην πίπα μου] κοιτάζω] ρέμα γαλάζιο στους καπνούς] ψηλά ν' άνηφορίζει] όπως ένώνονται οί καημοί σ' ένα συλαλλητήριο». 'Ο ρεμβασμός του πόνου, ή φοβερή δύναμη τής πιστής τής γοητευτικής παρομοίωσης, ή ζωντανία, τό φτέρωμα τής εικόνας, σου τυπώνουν άδρά στην ψυχή και στο νοθ τό ποιητικό μεγαλείο τής δημιουργίας. Όλα δείχνουν τό πόσο πονεμένα γερά και συμμετοχα πατάει

Ένας νέος σπουδαίος ποιητής στο έδαφος της τραγικής για μᾶς μεταπολεμικής πραγματικότητας. «Βασανισμένα κόκαλα οι ἀγρότες] τσίπουρο πίνουν και φαρμάκια] οι ροζιασμένες τους καρδιές». Πρέπει βαθιά, νά κόνεσε ὁ ποιητής ἔτοθτος τῆ δυστυχία τοῦ ξωμάχου, κι ὑπογραμίζει τὰ ζωτικά προβλήματα του με τὶς φωτεινές του παραστάσεις, με τῆς σπαραχτικῆς ἀλήθειας τὰ ξεσπάσματα τῆς πίκρας. «Ἐνα μαγνάδι ρίγος πέφτει ὁ οὐρανός». Ἐνας πρωτόφαντος λυρισμός λεπτουργικῶ ἐπεξεργασμένος και συνυφασμένος με τὴν οὐσία τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. «Οἱ πολίτες καίγονται πληγές] σὲ σάρκα νέγρος νύχτας» «σήμερα ντουφεκίζουνε τὸ μέλλον] Ἐνα πουλί μπαίνει τὸ χάρμα στὸν τρόμο». Ἐνας μονόλογος τοῦ ἐγκαταλειμένου τραγικοῦ ἀνθρώπου, ποῦ θυμίζει «κοράκι» τοῦ Πόε. Ὅσοι λοιπὸν διαβασμένοι καλλιεργημένοι, φίλοι τῆς καλῆς και λαμπροβόλας ποιήσεως ἄς γυρέψουν ἕνα τέτιο ποιητικὸ δισκοπότηρο με τῆς αἰσθητικῆς μαγείας τὸ κρασί και τῆς ἀνθρωπιστικῆς ιδέας τὸ νημα, ἄς γευτοῦν στίχο, στάλα τῆ στάλα τῆς Τέχνης τῆ στάλα τῆς τέχνης τῆ μεταλαβιά.

Λάμπρος Μάλαμας

ΠΑΝΟΥ ΚΡΙΜΠΑ : «Καθαρά και Ξάστερα»

«Στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ» προσδιορίζει τὰ περιεχόμενα τοῦ βιβλίου του ὁ κ. Π. Κριμπᾶς, ἐκπαιδευτικὸς. Με τὴν πρότασή του αὐτὴ μᾶς προετοιμάζει κιόλας γιὰ τὸ λογοτεχνικὸ εἶδος, στὸ ὁποῖο δοκιμάζει τὶς δημιουργικῆς του ἱκανότητες. Σχόλια ἐπικαιρῶν γεγονότων εἶναι τὰ περισσότερα κείμενα, ποῦ δίνονται στὶς φόρμες τοῦ χρονογραφήματος, ὅπως τὸ δούλεψαν και μᾶς τὸ κληροδότησαν ἀρτιωμένο οἱ κλασικοὶ τοῦ εἴδους: Κονδυλάκης, Νιρβάνας, Μελάς. Βέβαια, δὲν ἀνανεώνει τὸ εἶδος ὁ κ. Κριμπᾶς, και δὲ μεταγγίζει στὶς φλέβες του νέο αἷμα. Ἡ ἀνανέωση δὲ βρίσκεται στὶς συγγραφικῆς του προθέσεις. Ὡστόσο, ὁ σ. εἶναι ὀπλισμένος με μιὰ ἐξαιρετὴ εὐαισθησία, με λεπτὴ και ὀξεία παρατηρητικὴτητα κι ἕνα πνεῦμα ἀγρυπνο και φωτεινὸ. Ὅταν μᾶς δίνῃ τὰ χαρακτηριστικὰ σκίτσα τύπων τῆς σύγχρονης κοινωνίας μας, φανερώνει ὅλα τὰ προαναφερθέντα συγγραφικὰ του προσόντα. Με ἐλάχιστες πινελιές, ἀλλὰ με χρώματα χτυπητὰ και τόνους ζεστοῦς, ἀπεικονίζει ἀνάγλυφα τὸν τύπο και τὸν στήνει ζωντανὸ μπροστὰ μας. Δὲ δυσκολεύεσαι νὰ τὸν ἀναγνωρίσεις και νὰ τὸν ἀγαπήσεις. Νά π. χ. ὁ «Μαλαγάνας». «Εἶναι ὁ μαυραγορίτης τῆς ἀνθρώπινης κενοδοξίας και κατέχει χίλιους δυὸ τρόπους νὰ τὴν ἐμπορεύεται, ἀνεβάζοντας τὴν τιμὴ τῆς σὲ ὕψη δυσθεώρητα». Και κλείνει τὸ πορτραῖτο του μ' ἔτοθτα τὸ λό-

για, ποῦ μᾶς τὸν κάνουν συμπαθὴ τύπο ἀνθρώπου, ὄχι, βέβαια, και πρότυπο μίμησης. «Ὅ,τι ζητήσει ὁ μαλαγάνας θὰ τὸ πετύχει, εἴτε τὸ ἀξίζει, εἴτε ὄχι. Παρόλα αὐτὰ, εἶναι συμπαθητικὸς ὁ ἀφιλότιμος: Ἐνας συμπαθητικὸς...καλιανθρωπάκος»

Μὲ τὸ δείγμα γραφῆς ποῦ παραθέσαμε, φανερώνεται ἡ δροσιὰ και ὁ τόνος φαιδρότητας, ποῦ διαχέονται σ' ὅλα, σχεδόν, τὰ κείμενα τοῦ κ. Κριμπᾶ. Δηκτικὸς εἶναι ὁ σ. και σ' ἄλλα κείμενά του, ποῦ ξεφεύγουν ἀπὸ τὰ πλαίσια τοῦ χρονογραφήματος και ἐντάσσονται στὸ εἶδος τῶν συνοπτικῶν ἀρθρῶν. «Μ' εὐχές και κατάρες—γράφει γιὰ τοὺς ἐπιστήμονες, ποῦ δουλεύουν στρατευμένοι στὰ ἐργαστήρια ἐφεύρεσης νέων καταστροφικῶν πολεμικῶν ὀπλῶν—δὲ συγκινούνται τὰ ρομπότ: πρέπει νὰ τοὺς πατήσει κανεὶς τὸ κουμπί, γιὰ νὰ σταματήσουν...» (Ἐγκληματικές Εἰρήνης, σελ. 47).

Περιλαμβάνονται και μερικὰ κείμενα, ποῦ κινούνται στὸ χῶρο τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀπασχολήσεων τοῦ συγγραφέα (Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός—Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρίθμιση—Μαθητικὰ συσσίτια). Κατέχει τὰ ἀντίστοιχα θέματα ἐπιστημονικὰ και τὰ διαπραγματεύεται με ἀρκετὴν εὐχέρεια, χωρίς, τελικὰ, νὰ γίνονται κείμενα με πλήρη αὐτάρκεια και πυκνότητα, ποῦ ἐπιβάλλουν τὰ ὅρια ἐνὸς συνοπτικοῦ ἀρθροῦ.

Και τὰ πιὸ ἀνεπίκαιρα γιὰ σήμερα χρονογραφήματά του διαβάζονται εὐχάριστα, γιὰτὶ ὁ σ. κατέχει τὸ μυστικὸ νὰ ἐπισημαίνει τὰ στίγματα τοῦ ὑπερχρονικοῦ μέσα στὸ ἐπικαιρο και νὰ τὰ ἐντάσσει εἰς τὸ λόγο του, ὥστε νὰ «φαίνονται» τὰ κείμενά του πάντα ἐπικαιρα, οἱ ιδέες και οἱ ἀξιολογικῆς κρίσεις του ζέουσες, ἀναρριπίζουν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀναγνώστη και τὸν ὑποχρεώνουν νὰ στοχαστῆ.

Ὁ κ. Κριμπᾶς, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ στὸ συνοπτικὸ του προλογικὸ σημεῖωμα, ἔχει δημοσιεύματα ἱστορικο-λαογραφικὸ περιεχομένου, διάσπαρτα σ' ἐφημερίδες και περιοδικὰ τῆς Καλαμάτας, ὅπου ὑπηρετῆσε σὰ δάσκαλος και ἐπιμελητῆς τοῦ Μουσείου τῆς. Ἀνήκει κι αὐτὸς στὴν πολυἀριθμῆ κατηγορία τῶν Ἑλλήνων δασκάλων, ποῦ, ἀπὸ ἐνθεο ζῆλο οἰσθηλατοῦμενοι, γίνονται ἐρασιτέχνες ἱστοριοδίφες και συλλέκτες λαογραφικῶν ὕλικῶν τῶν τόπων, στοὺς ὁποίους δασκαλεύουν.

Μὲ «ξάστερη» εἰλικρίνεια ὁμολογοῦμε, ὅτι τὰ «Καθαρά και Ξάστερα» τοῦ κ. Κριμπᾶ εἶναι ἀξιοπρόσεχτο βιβλίον, στὸ ὁποῖο χαρήκαμε τὸ στρωτὸ γράψιμο και τὴν ἀναμφισβήτητη σατιρικὴ φλέβα του, ποῦ, φορέσ-φορέσ, ἀγγίζει τὰ ὅρια ἐνὸς ἐξυκνου δηκτικῶ σαρκασμοῦ, γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, εἰς, τοὺς ἀνθρωπιστικὸς στόχους του, τὴ σωτηρία δηλ. τοῦ ἀνθρώπου σ' ἕνα κλίμα παγκόσμιας ἀγάπης και εἰρήνης.

Λ. Βελιάρουτης

Μέ τή ν πε ρ ι θ ῶ τ ῶ ν ἄ ρ ι θ μ ῶ ν

*. Σὲ 25 δισεκατομύρια δολάρια τὸ χρόνο ἀνέρχονται οἱ δαπάνες τῶν Ἀμερικανῶν στὸν πόλεμο τοῦ Βιετνάμ.

*. Ὁ «βιετναμοφάγος» ὑπουργὸς τῶν Η.Π.Α. Μακναμάρα δήλωσε τὸ στοιχείο δι: 160 βίαιες ἐξεγέρσεις μὲ διεθνή ἀντιχτυπο ἐγίναν ἀπὸ τὸ 1958 ὡς τὰ σήμερα σὲ 82 φτωχὲς καὶ καταπιεζόμενες χῶρες.

*. Στὶς Ἡν. Πολιτείες σημειώνονται κατὰ μέσο ὄρο 17 χιλιάδες πυροβολισμοὶ τὸ χρόνο. Τὸ 1964 δολοφονήθηκαν ἔτσι 5.090 ἄτομα, ἔναντι 24 στὴν Ἀγγλία, 115 στὴ Λυτ. Γερμανία, 38 στὴ Γαλλία, 32 στὴν Ἰταλία 164 στὴν Ἰαπωνία καὶ 13 στὴ Σουηδία - Νορβηγία.

*. Ἀπὸ τὸ 1900 στὶς Η.Π.Α. ὡς τὸ τέλος τοῦ 1965 σκοιῶθηκαν ἀπὸ χρῆση δπλων χωρὶς νόμιμη ἐντολὴ δπλοχρησίας 750.000 ἄτομα. Δηλαδή 250.000 περισσότερα ἀπ' ὅσα σκοιῶθηκαν σ' ὄλους τοὺς πολέμους πού πῆρε μέρος ἡ Ἀμερικὴ σ' ὄλη τὴν ἱστορία της.

*. Σὲ 5.000.000 ἀνέρχονται οἱ ἀμερικανοὶ ἀλκοολικοί.

*. Ὁ νέος ἀρχηγὸς τῶν συμμαχ. δυνάμεων Κεντρ. Εὐρώπης Κήλμάνσελκ κατηγορεῖται ὡς ὑπεύθυνος γιὰ τὴ θανάτωση 400.000 Ἑβραίων καὶ ἑκατομμυρίων Σλάβων.

*. Στὴ Σοβ. Ἐνωση μέχρι πέρυσι μόνο ὑπῆρχαν 10.000 Κινηματογράφοι 500 ἐπαγγελματικοὶ θεατρικοὶ θίασοι καὶ 126 ἐρασιτεχνικοί. Ὅλοι αὐτοὶ παίζανε γάθε φορὰ μὲ συμπληρωμένες θέσεις.

*. Ἡ Βουλγαρία ἔχει 80.000 φοιτητές.

*. Μία Συνεταιριστικὴ ἀγροικὴ Κοινότητα στὴ Βουλγαρία ἔχει συνολικὰ πληθισμὸ 3.600 ψυχὲς ἢ 1.100 οἰκογένειες. Ἐργατικὸ δυναμικὸ 1.200 ἄτομα. Τρέφουν 500 ἀγελάδες καὶ τὸ 1370 θάχουν 850. Ἐτήσια παραγωγή γάλακτος 1.200 τόνους. Τὸ ἀγρόκτημα διαθέτει 52 τρακτέρ, 40 αὐτοκίνητα, 2 λεωφορεῖα, 5 κοῦρσες, 19 θεωριστικὲς μηχανές, καὶ 7 μηχανές γιὰ καλαμπόκι. Ἐργατικὸ δυναμικὸ: 5 γεωπόνοι, 1 μηχανολόγος 2 καὶ 4 ἄλλοι εἰδικοὶ ζωτέχνες, 1 κτηνίατρος, 100 τρακτεριστές, 50 ὀδηγοὶ αὐτοκινήτων, 36 τεχνίτες συνερ-

γείων ἐπισκευῆς αὐτοκινήτων. Τέλος 140 ἄνθρωποι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ζῶα, 120 μὲ τ' ἀμπέλια, 80 μὲ τὰ λαχανικά, 60 συντηρητὲς κτιρίων καὶ οἱ ὑπόλοιποι μ' ὄλες τὶς ἄλλες καλλιέργειες.

ΛΙΓΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΤΟ «ΕΛ. ΠΝΕΥΜΑ,,

«... Σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ «Ἐλ. Πνεῦμα» καὶ σὰς συγχαίρουμε γιὰ τὴν παρρησία τῶν σχολίων σας. Εἶναι τὸ ζωντανότερο, τὸ πρωτοποριακότερο τμῆμα τοῦ περιοδικοῦ. Ραβδίζει τὴ γύμνια καὶ ὄλη τὴν ἀθλιότητα τῆς πνευματικῆς «ἡγεσίας» μας, τοὺς γυμνοσάλιαγκους ὑποκριτὲς, εἶτε ἀπὸ δῶ στέκουν εἶτε ἀπὸ κεῖ μπουσουλάνε, πού διυλίζουν τὸν κῶνωπα καὶ καταπίνουν τὴν κάμιλον... Μπράβο σας! Μακάρι καὶ ἄλλοι νάχουν τὴν τόλμη σας!»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΚΟΣ
Συγγραφέας
Ἀθήνα

«... Σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν παληκαριά σου, γιὰ τὴν ἐλεύτερη σκέψη σου σὲ καιροὺς χαλεπούς...».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΑΜΕΛΟΣ
Συγγραφέας καὶ Δημοσιογράφος
Ἀθήνα

«... Παρακολουθῶ ἀπὸ κάμποσο καιρὸ τὴν πνευματικὴ σου δραστηριότητα καὶ σὲ χαίρουμαι ἔτσι ντόμπρο Ἕλληνα, δίχως προκαταλήψεις καὶ «κλικαδορισμούς». Ξέρω ἀκόμα πὺς οἱ «καθιερωμένοι» δὲ θέλουν τὸ νέο αἷμα στὴ λογοτεχνία, δὲ θέλουν τὰ σύγχρονα μηνύματα κτλ... Χτύπα ἔτσι ἀντρίκια ὅπως χτυπᾶς μὲ τὸ περιοδικό σου. Χτύπα τοὺς ὄλους. Ἀποκάλυψε τοὺς ἀγράμματους, νάρκισσους, ἐθελοτυφλοῦντες, Ἐκαμαν τὸν οἶκο τοῦ πνεύματος οἶκον ἐμπορίου...» Μπράβο σου! Γράφεις ἑλληνικά ἐκατὸ τὰ ἐκατό...»

ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΑΦΥΛΑΣ

Λογοτέχνης
Δι/ντῆς «Νεοελληνικοῦ Λόγου»
Ἀθήνα

«... Τὰ ἄρθρα σας «Ἡ κρίση τῆς λογικῆς» καὶ ἡ «Ἀνάσταση» δείχνουν τὰ ἰδανικά σας, τὴν πίστη σας γιὰ ὅ,τι ὠραῖο γιὰ ὅ,τι ἐπικοδομητικὸ σ' αὐτὸ τὸ δύσμοιρο τόπο μας... Σὰς θαυμάζω, σὰς εὐχαριστῶ καὶ σὰς συγχαίρω...».

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΡΑΦΑΛΟΣ

Διανοούμενος
Πρόεδρ. Τ. Ἐμπορ. Ἑλλάδος
Ἀθήνα

«... Νιώθω πολὺ χαρούμενος μὲ τὸ περιοδικό σας. Τὸ παρακολουθῶ μ' ἀμέριστο ἐνδιαφέρον.

Ένας μεγάλος απελευθερωτής

Ο Α. Λίνκολν, γεννήθηκε σε μια ξυλινή καλύβα στις 12 Φεβρουαρίου 1809. Όταν ήταν ακόμα πολύ νέος, καθότανε δίπλα στη φωτιά το βράδυ και διάβαζε.

Είναι πολύ παρήγορο για πολλούς ανθρώπους των γραμμάτων να βλέπουν επιτέλους να γίνεται πραγματικότητα ή αποκέντρωση, της πνευματικής κίνησης. Το έργο σας ως γίνει παράδειγμα για μέμηση. "Ας δούνε όλοι τα πράγματα πώς θαρρέτα, ως φωτοβολιστούν απ' το δικό σας άστέρι που δπωσθήποτε είναι για όλους μας. Πήρα άφορη, να σās γράψω από το ποιήμα σας στο 9ο τεύχος που έχετε αφιερωμένο στο Βιετνάμ. Με συγκίνησε τρομερά. Δεν έχω διαβάσει ωραιότερο. Πόσο αξίζει ένα ποιήμα από τα Γιάννινα για το Βιετνάμ! Μιλάτε με την καρδιά του πολεμιστή, το παράπονό του, τους κρυφούς του φόβους, πόσο νιώσατε τους πολεμιστές! Πόσο τους αγαπήσατε... Πόσο μισήσατε τις φριχτές ώρες του πολέμου. Πόσο σās θαυμάζω! Είστε τόσο αληθινός. Μακάρι τα τόσα ποιήματα που έχω διαβάσει να ήταν τόσο ανθρώπινα. Θα είχα ωφεληθεί πάρα πολύ...».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΟΣ
Συγγραφέας
Ησιώνικη

«... Το «Ελ. Πνεύμα» έρχεται με την όλη του και μου δείχνει πόσο περιλαμπρή είναι ή καθαρή σκέψη κι ό ξίστερος λόγος έλπίζω στο μέλλον να μπορέσω να σταθώ στο ύψος της σωστής σας υπόδειξης...».

ΕΙΡΗΝΗ ΚΡΟΥΣΚΟΥ
Ποιήτρια
Άπτική

«... Σπιθηροβόλο και πρωτοποριακό το «Ελ. Πνεύμα» που γράφει εκδίδει και επιμελείται ό ήφραιστιώδης λογοτέχνης και συγγραφέας κ. Α. Μάλαμας. Διαβάζοντας κανείς το περιοδικό νιώθει να ξεπηδά απ' τις σελίδες του ή φλόγα του πολεμιστή, που κατακαίει κάθε σάπιο κοινωνικό κατακάθι...»

Έφημερίδα
«Ελευθέρα Γνώμη»
Τρίκαλα

«... Το περιοδικό σας το αγαπάμε πολύ. Είναι φωνές αλήθειας που χρόνια βρισκόταν στα χείλη, και στις καρδιές όλων μας. Μά δεν είχαμε τό θάρρος και τα δικά σας προσόντα να τις έξωτερικεύσουμε. Θαυμάζουμε το έργο σας, και σās εύχόμαστε να το συνεχίζετε με την αυτή επιτυχία θέρμη κι αγάπη...»

ΒΑΡΒΑΡΑ ΚΩΣΤΑΚΗ—ΖΑΓΚΟΥ
Διανοούμενη,
Βενεζουέλα

Τότε δεν υπήρχαν πολλά σχολεία στο Κεντάκνυ και στην Ίνδιάννα, όπου μεγάλωσε. Άλλ' αυτός μελετούσε μόνος του κι έμαθε όσα μπόρεσε. Τα βιβλία ήταν τόσο σπάνια που έπρεπε να περπατήσει δέκα μίλια για ν' αγοράση μια γραμματική.

Ο Λίνκο(λ)ν καταπίστηκε με πολλές δουλειές όταν ήταν νέος. Πίστευε στην τιμιότητα περισσότερο από ό,τι δήποτε άλλο. «Ο νόμος—έλεγε— είναι ή τιμιότης ενός κράτους».

Έγινε πασίγνωστος. Έβλεπε ότι ή δου-

Ms. Mary Englema Surratt and her board-
ing house at 341 H Street
headquarters of the
number 37000000

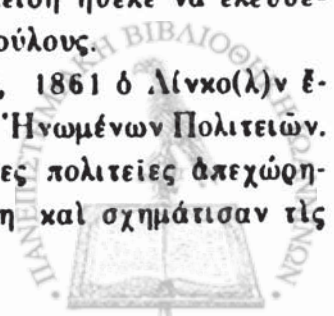
Το Οικοτροφείο της Μ. Σαρρατ που σχεδίαστηκε ή δολοφονία του Λίνκολν.

λεία είναι άδικη. «Δε θα θελα να είμαι σκλάβος—έλεγε—έτσι δέ θα θελα να'μαι κι αφέντης».

Όταν εκλέχτηκε στο Κογκρέσο των Ήν. Πολιτειών, οι άνθρωποι του Βορρά (των Η.Π.Α.) τον θεωρούσαν σαν φίλο της έλευθερίας. Όμως οι άνθρωποι του Νότου τον φοβόταν επειδή ήθελε να έλευθερώσει όλους τους δούλους.

Στις 4 Μαρτίου, 1861 ό Λίνκο(λ)ν έγινε Πρόεδρος των Ήνωμένων Πολιτειών.

Σύντομα οι νότιες πολιτείες απέχώσαν από την Ένωση και σχημάτισαν τις

Όμοσπονδιακές Πολιτείες τῆς Ἀμερικής.

Ὁ Λίνκολν τοὺς ζήτησε νὰ ἀναθεωρῆσουν τὶς ἀπόψεις τους. «Στὰ χέρια σας... καὶ ὄχι στὰ δικά μου», ἔλεγε «ἔγκειται ἡ τρομερὴ σύρραξη τοῦ ἐμρυλίου πολέμου».

Κι ὁ πόλεμος ἤρθε. Ὁ πρῶτος μεγάλος σκολὸς τοῦ Λίνκολν ἦταν νὰ σώσει τὴν Ἑνωση. Ὁ δεύτερος νὰ ἐλευθερώσει τὸ λαό.

Τὴν 1η Γενάρη τοῦ 1863 ὑπόγραψε ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἔγγραφα τῆς Ἀμερ. Ἱστορίας, τὴν Προκήρυξη ποὺ ἐλευθέρωνε ὄλους τοὺς ἐκεῖ σκλάβους. Τὸ Σύνταγμα μετατράπηκε, γιὰ ν' ἀπαγορεύσει τὴ δουλεία σ' ὅλοκληρὴ τὴ γῶρα.

Ὁ μακροχρόνιος καὶ σκληρὸς πόλεμος κράτησε 4 χρόνια. Τὸ 1865 τελικὰ ἤρθε ἡ νίκη καὶ ἡ γῶρα ξαναενώθηκε πάλι. Ἀλλὰ ὁ Λίνκολν δὲν φώναζε καὶ δὲν ἐπαναπαύεταν. Σκεφτότανε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν ὑποφέρει καὶ πέθαιναν. Καὶ τοὺς φτωχοὺς νικημένους ἀνθρώπους τοῦ Νότου.

«Μὲ ἀγάπη σ' ὄλους—ἔλεγε—ἄς κοπιᾶσωμε γιὰ νὰ τελειώσωμε τὸ ἔργο μας».

Ὁ Λίνκολν δὲν ἔζησε γιὰ νὰ συνεχίσει τὰ σχέδια του νὰ βοηθήσει τὴν Ἑνωση καὶ

τοὺς νεοελευθερωμένους σκλάβους. Τὸν τοὺς ἔκισαν στὸ Θέατρο Φόρντ στὴν Οὐάσιγκτων, περιοχὴ τῆς Κολομβίας, στὶς 24 Ἀπριλίου 1865. Ἔτσι μνημονεύε-

Ὁ Τζὼν Μπούουθ στὸ θέατρο «Φόρντ» δολοφονεῖ τὸν Λίνκολν.

ται σὰν ὑπέρμαχος τῆς ἐλευθερίας ὁ μέγας αὐτὸς ἀπελευθερωτὴς, τοῦ λαοῦ τῶν Η.Π.Α.

(Ἀπὸ τὸ «Τὴν Γκρέιτ Ἀμερικανζ» καὶ «Ρήντερς Ντάιτσεστ» Μετάφραση: Κ. Χαροπούλου)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΡΤ ΚΕΝΝΕΝΤΥ

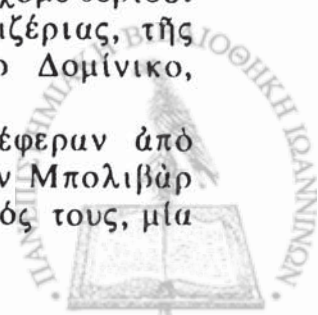
* * «Ἔχω νὰ εἶπω ὅτι αἱ φυλετικαὶ διακρίσεις εἶναι ἀπαράδεκτες. Εἶναι φοβερὸ νὰ λέγουν «ἓνας Μαῦρος καὶ ἓνας Λευκός» ἀντὶ νὰ λέγουν «δύο ἄνθρωποι». Κάθε πολιτισμένος ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν κατάχτησιν τῶν ἰδανικῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης».

* * «Ὅταν ταξιδεύουμε ὅπου κι' ἂν πᾶμε, βλέπομε τὰ ἰδανικὰ τῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης νὰ εἶναι ἡ κινητήριος δύναμις».

* * «Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ νὰ εἶναι ἀναίσθητος—καὶ οἱ νέοι εἰδικὰ εὐαίσθητοι—πρὸς τὴν ἀπονομὴ δικαιοσύνης στοὺς ἀκτήμονες, τοὺς ἄρρώστους καὶ τοὺς ἀναλφάβητους».

* * «Κάθε τόσο στὴν ἀβέβαια καὶ επικίνδυνη ἐποχὴ μας ἔχομε θερίσει τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀμέλειας καὶ τῆς ὀλιγορίας μας: Τῆς μιζέριας, τῆς ἀρρώστειας καὶ τῆς πείνας, ποὺ ἀφέθηκαν ἀνιάτα στὸν Ἅγιο Δομίνικο, Βιετνάμ κ.λ.π.».

* * Ἀρνήθηκαν συχνὰ στοὺς λαοὺς τὴν ἐλευθερία. Ὑπέφεραν ἀπὸ δεσπότες, δικτάτορες καὶ ὀλιγαρχικὰ καθεστώτα. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Μπολιβάρ ὡς σήμερα ἡ δημοκρατία καὶ ἡ ἐλευθερία ἦταν ὁ τελικὸς σκοπὸς τους, μία κραυγὴ συναγερμοῦ καὶ μία πίστις».

Οι Γραμμενοχωρίτες του '21

Στο Ιστορικό Γραμμένο των Γιαννίνων, γιορτάστηκε στις 4—9ου το ξέσηκωμα των Γραμμενοχωριτών του 1821 που πολέμησαν τις δυνάμεις του 'Αλήτσα στο Σούλι. Οι πρόγονοι Γραμμενοχωρίτες υπήρξαν γενναίοι έθελοντές στους απελευθερωτικούς αγώνες του 'Εθνους. Βοήθησαν τότε πολύ τους Μπουσαφαίους, Τσαββαίους και λοιπούς μαχητές του Σουλίου. 'Αλλά και πάντα ως χιές σ' όλα τ' απελευθερωτικά κινήματα του λαού βρέθηκαν και αναδείχθηκαν στις πρώτες γραμμές των επάλξεων για την υπέρτατη λευτεριά. Γι' αυτό τους πρέπει κάθε τιμή και γιορταστική ανάμνηση, δοξαστική μεταγωγία από τη σημερινή μας γενιά. Είναι μια επίσημη αναγνώριση της αληθινής και ηρωικής ιστορίας που σύνηθα θάφτει ή σκοπιμότητα κι ή λήθη.

Μικρό Μνημόσυνο

Κλείσανε δυό χρόνια άφύτον έσβησε μια ακοίραστη έπιστημονική κι ανθρωπιστική πνοή, μια τίμια αγωνιστική προσωπικότητα του λαού της 'Ηπείρου μας ο Γιώργος Μελανίδης. Κι όμως στις μνήμες και στις καρδιές μας ή ανάσα του άπόμεινε ζεστή κι ή μορφή του δλοζώντανη, για να δείχνει την άρετή και το χρέος στους δλάναιχτους κι ανθοσιόλιστους δρόμους των ήρώων της άθανασίας που πέφτουνε στις επάλξεις για το καλό του συνόλου.

Δωδώνια και είδωλολατρία

'Οπως κάθε χρόνο, κι έφτος οι παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας (που κατά κακή μοίρα με τους άρχοντες άντιστοιχούν και στη σημερινή πραγματικότητα), είχαν άπόλυτη έπιτυχία με 30 περίπου χιλιάδες θεατές. Κλιμάκιο του 'Εθνικού (θεάτρου έρμήνευσε «'Ικέτιδες» και «Τρωάδες» και ή Ε.Η.Μ. με τον πρόεδρό της κ. Κ. Φρόντζο σέ σπουδή και δραστηριότητα γενικής

όργάνωσης των γιορτών, άπόσπασε δίκαια συγχαρητήρια. 'Ως προς τ' αρχαίο πνεύμα τ' άθανατο, θάπρεπε νάμασιε παιδιά της Ιστορικής εξέλιξης και του αιώνα μας, κι όχι παιδιά μονάχα της κακής παραδοσιακής μας μοίρας. 'Αν κάνουμε μια σύγκριση στην είδωλολατρία της παλιάς Δωδώνης με το σήμερα, θά διαπιστώσουμε με θλίψη και πίκρα πολλή, ότι σέρνεται ακόμα ή δουλοπρέπεια κι ή είδωλολατρία με διάφορες μορφές στον άμοιρο τον τόπο μας.

Για ένα προοδευτικό θέατρο

Κάτω από τις συνθήκες που ζούμε και μ' όποιες δυνατότητες, θά ήταν εύχης έργο, οι άνθρωποι της Τέχνης να ένώνονταν όλια, πιστοί στο ιδεώδες ενός προοδευτικού θεάτρου που να γινότανε κτήμα του λαού με ύποστήριξη όλων των καλλιτεχνών και των νέων Ικανών θεατρικών συγγραφέων. 'Ετσι θά μπορούσε ν' άξινοβολήσει ο καλλιτεχνικός τομέας πλατιά κι όλούθε και να τραφεί ο λαός ή ροιωνία με την άναγκαία και πρέπουσα διαφώτιση και ψυχαγωγία. 'Ετσι δέ θά καρπώνονταν μόνοι, τα οικονομικά ώφέλη οι περίπου 25 παλιοί ξεζουμισμένοι κι επίτηδες θεατρικοί συγγραφείς με τα πρόχειρα κατασκευάσματά τους και το κλειστό τους σωματείο· καθώς κι οι άπληστοί θεατρικοί έπιχειρηματίες με τους όρισμένους συμβατικούς καλλιτέχνες.

«'Εκπαιδευτικές Σελίδες»

'Από την 'Αθήνα μας ήρθε ένα παιδαγωγικό περιοδικό με διαλεχτή και προοδευτική εκπαιδευτική ύλη. Το έκδίδει ένας Σύλλογος Δασκάλων της πρωτεύουσας με διευθυντή τον κορυφαίο δάσκαλο και συγγραφέα πατριώτη κ. Ν. Σκόπα. Το περιεχόμενό του είναι ρεαλιστικό, προσαρμοσμένο άπόλυτα στο σύγχρονο ανθρωπιστικό πνεύμα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης για μια σύγχρονη παιδεία για όλους. 'Ετσι μπορεί να έλπίζει ο λαός

ΜΕ ΤΟ ΣΦΥΡΙΣΤΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

Σ Χ Ο Λ Ι Α

Οὐτοπίες

Ὁ κ. Παπανοῦτσος περιόδεψε τελευταία τὴ μεγάλη χώρα τοῦ ἔντιμου καὶ φιλειρηνικοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Κι ἀφοῦ ὁ κορυφαῖος θεωρητικὸς τοῦ «ἄταφου νεκροῦ» μας τῆς Παιδείας ἐπικρίνει τὸν ἀποικιοκρατικὸ πόλεμο π' ἀνάβουν ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς γῆς οἱ πολεμοκάπηλοι, σὰν ψυχολόγος τῶν λαῶν βρῖσκει—λέει—«ἀξιοθαύμαστη κοινωνικὴ ὑγεία» σιτὴ «μεγάλῃ δημοκρατία» ὅπως τὴ χαρακτηρίζει. Οἱ λαοὶ ὁμως, ἔχουν καὶ κάποια πικρὴ πείρα ἀπὸ πειρατικὰς ἱστορίας, δολοφονίας προέδρων, ἀθῶων πολιτῶν, φυλετικὰς διακρίσεις κλπ. Γιαντὸ ἔχουν καὶ δικαίωμα ν' ἀμφισβάζουν γιὰ τὴ δημοκρατία τῆς καταπίεσης τῶν δυνατῶν, σὲ βάρος τῶν ἀδύνατων. Σὺγκαιρα ὁμως ὅλοι, καὶ λαοὶ καὶ ἡ-

πὼς θάρθει γοργὰ ὁ καιρὸς σ' ἓνα ρόδινο μέλλον νὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ τὶς ἀγραμματοσύνες καὶ τὰ σκοτάδια. Γιὰ τέτοιες προσπάθειες ἀξίζουν ἐπαινοὶ καὶ συγχαρητήρια.

Νέοι πατριῶτες πρωτοπόροι

Οἱ προσδευτικοὶ πατριῶτες φοιτητὲς τοῦ Πανεπιστημίου, δραματιζόμενοι ἓνα καλύτερο μέλλον γιὰ τὸν πολύπαθο λαὸ μας, αὐτοὶ ποὺ αὖριο θὰ διαδραματίσουν κάποιους ἡγετικὸς ρόλους σιτὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους μας γιὰ μιὰ προκομὲνῃ πατρίδα, ἐργάζονται ἀδιάκοπα σιτὸ διαφωτιστικὸ τμήμα. Ὁ κ. Χ. Στόλης Γεν. Γραμματέας τοῦ Πανεπιστημίου Φοιτητικὸ Συλλόγου καὶ ὁ Πρόεδρος του κ. Γ. Μάκης, ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἐπανεκδόση τοῦ περιοδικοῦ «Φοιτητικὰ Νιάτα». Ἐπίσης οἱ κ. κ. Σ. Μαντζίλας, Κ. Πύρρος καὶ Α. Βάσης ἐξέδωκαν τὴν ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα «Πρωτοπορία». Τοὺς συγχαίρουμε κι εὐχόμεσθε οἱ εὐγενικοὶ καὶ ἱεροὶ σκοποὶ τους νὰ γίνουν γρήγορα εὐλογημένη πραγματικότητα νίκης καὶ προόδου τοῦ λαοῦ μας.

γέτες ὑπέχουνε κάποια ἱστορικὴ εὐθύνη.

Στιχομυθίες «μεγάλων ἀνδρῶν»!

Οἱ ἐφημερίδες τῆς Ν. Ὑόρκης δημοσίευσαν διάλογο τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ «λευκοῦ» οἴκου τῶν Η.Π.Α.

Καὶ ἰδοῦ:

—Εἶμαι ὁ ὑπερχυβερνήτης τῶν «Δημοκρατικῶν χωρῶν» τοῦ «Ἐλευθέρου κόσμου».

—Ναὶ μὲν...ἀλλά...

—Τί ἀλλά; μὲ ἀρνεῖσθε σὰν πρόεδρο μιᾶς οικονομικῆς παντοκρατορίας εἰς μιὰν ἀσύνορον Ἀμερικὴν;

—Δὲν σὰς ἀρνοῦμαι... ὁμως ὠφείλετε δικαιοσύνην εἰς τὴν Κύπρον. Ἐλευθερία καὶ Δημοκρατία, δὲ νοεῖται χωρὶς δικαιοσύνην. Κι ὁ «φιλειρηνικὸς» ἀρχηγὸς σιτὸ σημεῖον αὐτὸ νικῆθηκε... Θύμωσε κι ὀργίστηκε κι ἐξαπόλυσε τοὺς κεραυνούς του πέρυσι, καὶ κατάκαψε τὰ δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων, ὅπως καίνε οἱ ἐμπρηστικὲς του ἀδυσώπητα τὴ γῆ τοῦ Βιετνάμ.

Συφέρα κι ἀντιζηλίες

Σύνηθα σιτὴ χώρα μας, ἡ ἀντιζηλίες καὶ τ' ἀτομικὰ συφέρα δὲν ἔχουν ὄρια καὶ σιτὸς πνευματικὸς ἀνθρώπους. Δὲ μᾶς ἔδειξαν ὡς τὰ σήμερα παραδείγματα ἀνώτερου ἤθους, ψυχικῆς εὐγένειας καὶ φιλοτιμίας, ὥστε ν' ἀπαλλαγοῦν καὶ λυτρωθοῦν (ὅπως θὰ ταίριαζε σ' ἀνθρώπους τῶν Τεχνῶν καὶ τῶν Γραμμάτων) ἀπὸ τὴν ἐπίρροια τοῦ χρήματος καὶ τῆς ὑπερπροβολῆς κι ἐπισκίασης ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου. Σιτὴ μεταξὺ τους φιλαλληλία, τὰ παραδείγματα εἶναι τόσο ὑποδειγματικά!! ποὺ λησμονιοῦνται: Τὸν Καζαντζάκη τὸν ἐνέπαιξαν, τὸν ὑποτίμησαν, τὸν περιφρόνησαν ὅταν ζοῦσε, καὶ τέλος τὸν ἀφόρισαν οἱ Χριστέμποροι («κακὸ» ποὺ τόκαναν!!). Ἀλλὰ κι αὐτὸς ὅταν σιτὴ δύση τοῦ βίου του γινόταν πλούσιος σιτὴν Ἐυρώπη, γιὰ ποιὰ εὐεργεσία ἄφησε τὰ πνευματικά του

δικαιώματα; Ὁ Ξενοπούλος πέθανε σάν ἐγκαταλειμένος σὲ μιὰ σοφίτα τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους, κι ὁ κ. Χάρης ὁ γαμπρὸς του ρίχτηκε ξένιαστος στὸ γλεντοκόπι τῆς κληρονομιάς του. Ὁ Βουτιρᾶς, ἔσβησε ἀβοήθητος σ' ἓνα Νοσοκομεῖο τοῦ Πειραιᾶ χωρὶς μιὰ συνδρομὴ τῶν ἐχοίμενων συναδέρφων του. Τὸν Παπαδιαμάντη τὸν εἰρωνευνῶταν ἡ παρὰ τῆς «Δεξαμενῆς» καὶ κλειστής ἀσκητῆς σὲ μοναστήρι. Ὁ Φ. Ἀγγουλὲς πέθανε πρόσφατα σ' ἓνα «ατάστρομα καραβιοῦ μ' ἓνα μονάχα τάληρο στήν τσέπη του... πρὸς μεγάλη ντροπὴ τῶν ὄσων ὁμοϊδεατῶν «ρισᾶνε» στὸν παρὰ ἀπὸ βραβεῖα Λένιν κι ἄλλα τυχερὰ ἐνδόσεων, μεταφράσεων κ.λ.π. Οἱ παλιοὶ τῆς Ἀθήνας καὶ στίς βαθιὰ τους γεράματα ἀποδύονται σὲ κάποια «ντόλτσε βίτα». Ἀλλὰ θάλεγε ὁ λαὸς ἂν γνῶριζε καὶ ἂν θυμότανε τέτια καθέκαστα:

—Φτάνει, ξέρω τὴν Ἰουδαία ποὺ ἀνθοῦν φαιδρὲς οἱ ὑποκρισιές, τὰ ἀτομικὰ συμφέρα κι οἱ ἀντιζηλιές, οἱ γκρίνιες καὶ οἱ διχισμοὶ... Ἀλλ' ἡλιούια!!

Κούφια πυρὰ

Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τῶν Γιαννίνων ἔγινε στόχος καὶ καρφὶ στίς σκοτινὲς δυνάμεις τοῦ τόπου. Μὰ τὰ κοίφια πιρὰ τους πέφτουν στὸ κενό. Ἡ Σχολὴ εἶναι εὐεργετικὴ γιὰ τὴν πόλη, γιὰ τὴ νέα ἐπιμορφωτικὴ γενιά, γιὰ τὸ σύνολο, γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Αὐτοὶ καὶ τὰ γέλοια ὀργινέτα τους γνωρίζουν μόνον νὰ χερίζουν φυλακὲς καὶ φθισιατρεία, καὶ νὰ κόβουν στὰ μέτρα τους ἢ νὰ διώχνουν τὸ ἐργατικὸ δυναμικὸ στὰ ξένα δουλοπάζαρα. Αὐτοὶ μποροῦν νὰ φέρουν πίσω τὴν τρόδο τοῦ λαοῦ ἴσως γιὰ λίγα ἀκόμα χρόνια. Ὅμως δὲ θὰ ἀνατρέψουν τὴν πορεία τῆς ἱστορίας πρὸς τὸ φῶς, τὴν ἀλήθεια, τὴ λεφτεριά καὶ τὴν καθολικὴ εὐτυχία. Ὁ διευθυντὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ οἱ καθηγητὲς τῆς εἶναι ἀξιοὶ λειτουργοὶ τῆς ἀνώτερης παιδείας μας. Τὸ ἦθος καὶ τὴν ὑπόστασή τους δὲ μποροῦν οἱ κόρακες τοῦ σκοταδιοῦ καὶ τοῦ μίσους νὰ διαβάσουν. Ἄλωςτε ὑπάρχουν καὶ τὰ πανεπιστημιακὰ θέσμια ποὺ εἶτε τὸ θέλουν εἶτε ὄχι (οἱ ἀντιδραστικοὶ

τῆς παιδείας) εἶναι σεβαστὰ καὶ θὰ ἐφαρμόζονται.

Κορτιλίγια

Οἱ περιλάλητοι 12 κάνανε πάλι μὲ τὸ «κονσοῦλτο» τὸ κόρτε δῶς κάθε χρόνο στὸ ἀπὸ «εἰζάκι» Νεγρεπόντικο Ἀρχοντικὸ τῆς Ἀθήνας μὲ τὰ ἀθλοθετήματά τους, σάν ἀρχιποντικοὶ ποὺ ἀλωνίζουν καὶ χορεύουνε στίς ἀδειες συγγραφικὲς κουζίνες. Οἱ ἐπιδείξεις αὐτὲς τοῦ κόντρα κόρτε τῶν ἀθλοθετῶν ἐφοπλιστῶν μᾶς συγκινοῦν!! Οἱ καημενοῦληδες!! φρόντισαν νὰ κολήσουνε κι αὐτοὶ λίγη ἀθανασία, τέτια καὶ τόση. Ὀση ζωντανὴ πεθαμάρα ἔχουν οἱ βραβειόμενοι καὶ τὰ κορτιλίγια τους, κι Ὀση πνευματικὴ σχέση ἔχουν οἱ περισσότεροὶ ὑπερατομιστὲς ἀπονεμητὲς αὐτῶν τῶν βραβείων, μὲ τὴ δυστυχία καὶ τὸν πόνο τοῦ λαοῦ. Ἄνω στὸ κοινωνικὸ καὶ τὸ ἱστορικὸ ἔδαφος τῆς ἐποχῆς μας.

Υπερατλαντικὸς πολιτισμὸς

Ἄν φτάνουν βλέπετε τὰ λογιῆς ἐγκλήματα τῶν ἐρώτων, τῶν ληστοσυμοριτῶν τοῦ μαμωνᾶ καὶ τοῦ ἰσκόκοσμου, τῶν φυλετικῶν διακρίσεων καὶ τόσα ἄλλα ἀνθη τοῦ καλοῦ στὸν «ἐλεύθερό μας κόσμο» μήτε τὸ πρόσφατο γκαγκστερικὸ ξολόθρεμα τῶν νοσοκόμων τοῦ Σικάγου... Καὶ βοῦρ ἓνας ἀπὸ τὸ Ὅσεν τοῦ Τέξας (ποὺ συναγωνίστηκε νὰ πάρει τὰ πρωτεῖα) ἀνέβηκε σ' ἓνα παράθυρο, ἔστησε τ' αὐτόματο, καὶ δόστου στὸ ψητό, χάρη γούστου!! Κίριε φύλατε! Ξάπλωσε καμιά πενηνταριά καταγῆς... Τί μόδας ὑπερατλαντικὸς πολιτισμὸς!! Καλόχρονο νάχει!!

Ρετσίνια καὶ Μυλόρδοι

Ὁ λόρδος Φράνσις Νόελ Μπαϊκερ, βουλευτὴς τῆς ἀλεπουαγγλίας, φεουδάρχης τῆς Εἰθίας μὲ δάση, ρετσίνια, κι ἄλλα τσιφλίκια σὲ νησιά τῆς Ἑλλάδας μας μὲ κινεματικὲς ὑψηλὲς καὶ μυλόρδικους τίτλους, κάνει πότε πότε καὶ τίς ἐπεμβασοῦλες του στὰ ἐσωτερικά μας... Τελευ-

ταία πολλές έφημερίδες πού δέν έχουν έθνικό φιλότιμο (μέ τή σωστή έθνικολαϊκή του ξνοια) δημοσίεψαν στήν πρώτη σελίδα τους κιάλας δηλώσεις του, ότι «ό κ. Φ. Ν. Μπαϊκερ ένέκρινε τή διάλυση οργανώσεων... κ.λ.π.». Τί νάκαναν οι δουλόπρεπες ψευτοφυλλάδες τής δεκάρας; άφοϋ έχει δικιο ό καθημενούλης γεροχρυσοθήρας ν' άνησυχεί για τήν έκβαση τών δικών μας πραγμάτων... Γιατί, πώς νά τό χωνέψει ότι σέ μās τους "Έλληνες πού άνήκουν τά κτήματά του .. δέν είμαστε διατεθειμένοι νά γινόμαστε πάντα άπόβλητοι άπό τήν πατρική μας γή, για νά μένει ό ξένος άφέντης νά σουλατσάρει στόν τόπο μας;

Σημεία τών καιρών

Ό πολϋς γερο - χρονογράφος κ. Π. Παλαιολόγος, άνησύχησε και διαμαρτυρήθηκε άπό τή σκοπιά τής έφημερίδας του για μιá πρόταση τοϋ γνωστοϋ πρεσβύτερου Πυρουνάκη πού έγινε στους κορυφαίους μουσικοσυνθέτες Θεοδωράκη και Χατζηδάκη νά μελοποιήσουν κι αύτοί τή λειτουργία τοϋ Χρυσόστομου.

Ό σεβαστός γερο - λογοκόπος, σά μέγας λάτρης και διαφυλάτορας πολυχρονωμένων σουλτανικών θρόνων!! φοβήθηκε μήπως τά παραδοσιακά κειμήλια τών αρχαίων δεσποτικών κανόνων «μιανθοϋν» άμα εισβάλουν κι εκεί τά «κατσιβόλα» «μιάσματα» κι αλλάξει ό τόνος τής μουσικής στα Ιερά και δσια τών «παναμώμητων» αρχιερέων!! Πότε θα πιστέψει ό κ. Π. Π. ότι ή μέν Ιστορία κι οι λαοί προχωροϋν, ένω τά είδωλα παίρνουν τή ναφθαλίνη και τήν άγουσα για τά μουσεία;..

Προτομές άναξίων

Σ' όλη τήν Ελλάδα ύπάρχει άγνοια κι άσέβεια πάνω στήν Ιστορική άλήθεια. Στή δημοκρατική μας Ήπειρο, στα Γιάννινα κι όλιας, ή σκοπιμότητα τών επιτηδειων τής ήμέρας, δέ φτάνει πού καταχωνιάζει συστηματικά τή μνήμη τών ευιργεικων πολιτικων ήγειων τοϋ λαοϋ μας, αλλά βιαστικά κι άδικα κάνει

προσπάθειες ν' άπαθανاتیσει μέ προτομές όρισμένους παλιούς έχθρους τοϋ λαοϋ πού τους συνοδεϋει και στόν τάφο άκόμα ή καταλαλιά του. Δέ θ' άναφερθοϋμε σέ πολλά όνόματα, φτάνει σέ λίγον καιρό καθώς πληροφορούμαστε νά ιδοϋμε και προτομή τοϋ Ίωάννη Κωλέτη!! Ντροπή, όταν οι άγνοι κι οι τίμιοι γίνονται άπόβλητοι άπό τή γενέτειρα γή... κι επιπλέον οι κόλακες οι φτηνοι κι οι άνάξιοι τής Πατρίδας. Ένώ οι παλιοί άληθινοι ήρωες καταχωνιάζονται στα πέλαγα τής λημοσύνης.

«Θαυμαστά» έργα!!

Δεκαεφτά όλάκερα χρόνια πέρασαν άφότου έχει λήξει ό καταραμένος έμφύλιος πόλεμος πού μās κόστισε χιλιάδες θύματα άθώα μας άδέρφια. Κι όμως ή Πατρίδα μας σά δουλοπαροικία τών ξένων και ντόπιων μεγιστάνων... βρίσκεται άκόμα σέ κατάσταση άνάγκης, ύπανάπτυχτη, και μέ τά «έκτακτα μέτρα» «ύπ' άτμό», τά φούμαρα τοϋ «βορινοϋ κινδϋνου» τις πινακίδες (πού προσβάλουν τή νοημοσύνη και τόν πολιτισμό), κι άλλα συναφή έφευρετικά τερτίπια... Έτσι για νά βρισκονται τά ντουφέκια στα καλυβόσπιτα τών χωρικών, ν' άλληλοσκοτώνονται οι άφελείς για ψυλοπηδήματα. «Μεγάλη» πού εισι νεώτερη Ελλάδα μας και «θαυμαστά» τά έργα τών αρχόντων σου!! Άκόμα δέν κουράστηκαν νά βαροϋνε τά ίδια τά βιολιά τους ίδιους νταγερέδες; Πότε επιτέλους θα νιώσουν οι "Έλληνες μιάν έθνική άδερφοσύνη;

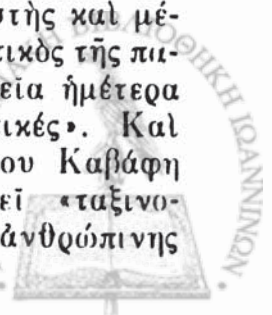
«Πάντα ή νίκη άν ένωθειτε πάντα έσās θ' ακολουθει».

ΣΟΛΩΜΟΣ

«Ωδινεν όρος»

Ό κάπου, κάπως Καβαφιστής και μέτριος ποιητής Λειβαδίτης, κριτικός τής πειρέας πού τόν άνάδειξε μέ βραβεία ήμέτερα κ.λ.π. γράφει τελευταία «κριτικές». Και οϋτε λίγο οϋτε πολϋ, τό Θεό του Καβάφη σάν άλλο Σακιαμοϋνι άποκαλεί «ταξινομητή τής Ιστορίας και τής άνθρώπινης

ψυχής...» μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι ἐγεννήθη κι ἕνας νέος μέγας ποιητής, ὀνόματι Χ. Τρύφωνας π' ἀκολουθεῖ τὸ εἶδωλό του τὸν Καβάφη γιὰ νὰ λυτρώσει τὴ νέα ποίηση ἀπ' τὶς κακοτοπιές της!! Καὶ νὰ οἱ στίχοι του δῶς τοὺς πρόβιλε ὁ «κριτικός» Δαλαϊλάμας: «...Συμβουλές τοῦ Χαλίφη Ἀλ-Σαχ· Ἀοὺν ποὺ ἄφησε ἐποχή| γιὰ τὴν πρωτοτυπία του| Αὐτὰ ἀναφέρει ἕνας παλιὸς πάμπυρος| ποὺ βρῆκε τυχαία ἕνας κτηνίατρος| τοῦ Ἰσραηλινοῦ στρατοῦ| κι ὁ κ. Ἰωάννης Παπαδόπουλος| διαβάζοντας τὴν εἰδηση» κ.τ.λ. Αὐτὰ ἔγραφε ὁ Τ. Λειβαδίτης ἀπὸ τὸν Τρύφωνα καὶ γιὰ τὸν Τρύφωνα πῶς εἶναι μέγας ταξινομητής τῆς ἱστορίας. Ὡθιενεν ὄρος καὶ ἔτεκε μὺν!! Σημάδια ἔσχατης παρακμῆς. Χαίρε λειβαδίττει νεοταξινομητῆ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. ἀμήν!!

● Παπικές Πομφόλυγες

Σὲ κριτικά ἐγκώμια καὶ διακριτικὲς προβολές τῶν κ. κ. Δρομάζου, Κουλουφάκου, Σκάρου καὶ Σία ἀπὸ τὸν κ. Τ. Βουρνά γράφτηκαν καὶ τοῦτα: «...Ὁ δημιουργὸς εἶναι εὐαίσθητος. Θέλει τὴν κρίση πάνω στὸ ἔργο του καὶ κατὰ κανόνα ζητεῖ δικαιοσύνη. Ἀπεχθάνεται τὴ σιωπὴ καὶ μὲ τὸ δίκιο του». Πρόσφατα λόγια τοῦ κ. Τ.Β. Τί ἐπιτυχία στὴν ψυχολογία! Τί ὑποκρισία στὸ λόγο! Τί ἀποκαρδιωτικὴ ἀδιαφορία στὴν πράξη!! Ὁ κάθε ποντίφηκας ἀπὸ τὸ παπικό του πόστο τί ἔπραξε πάνω σ' αὐτὸ τὸν τομέα γιὰ ν' ἀπονεμηθεῖ δικαιοσύνη στὰ ἔργα τῶν συγγραφέων ποὺ εἶναι προσφορὸς στὸ λαὸ κι ἀπαιτοῦν κριτικὴ δικαιοσύνη: Ὁ λαὸς κι οἱ συγγραφεῖς βλέπουν τὴν ἀνακολούθια τους, τὴ διακριτικότητα σὲ φίλους, τὴν ἐσκεμμένη κι ἐνοχη σιωπὴ γιὰ γιὰ τοὺς πολλούς. Οἱ παραπάνω δικαιολογίες κι ἀπόψεις μπορεῖ νὰ γράφονται μὲ τὴν εὐωδιὰ τῆς ρετσίνας στὰ «μπακαλιάρικια» ἢ στὰ ἐξοχικά τῆς Ἀθήνας, κι εἶναι λόγια ποὺ τὰ παίρνουν οἱ ἀγέρες. Μὲ λόγια... δὲ χαλάει σπῆτι!!

● «Ὁ βρυκόλακας» καὶ οἱ γκάφες

Τὰπραχτορεία τῆς ψευτιᾶς πέφτουν

ἀπὸ γκάφα σὲ γκάφα. Γιὰ νὰ δικαιολογηθοῦν καὶ γιὰ τὸ θωρο κολίμπι μεγάλου ἠγέτη καὶ ποιητῆ (πρὸ τὸν εἶχαν πολλές φορὲς κηδέψει) χωρὶς νάχουν τὴν αἴσθησή τῆς γελοιότητος, ἐπινόησαν μετὰ ἀπὸ τὸν κολιμπητικὸ ἄθλο, ὅτι βρυκολάκισσε τὸ σκῆνωμά του πάνω στὰ νερά τοῦ Γιαγκτσέ... Καὶ δὲν ἐκολυμποῦσε ὁ ἴδιος, ἀλλὰ τὸν σέρνανε 4 διαβόλοι βατραχάνθρωποι κριμένοι μέσα στὸ νερό. Φεῦ τί ξεμωραμένα πραχτορεία!!

● Μέλι γάλα...καὶ φερέφωνο

Ἡ Σοφιετία ἐξέθρεψε χρόνια πολλὰ κι ἀνάδειξε μαζί μὲ ἄλλους ἄλλοεθνεῖς κι ἕναν Ἕλληνα θεατρικὸ συγγραφέα τὸν Ἀλέξη Πάρνη. Τὸν πότισε μέλι καὶ γάλα. Τ' ἀνέβασε τὸ «Νησι τῆς Ἀφροδίτης» σὲ χιλιάδες παραστάσεις. Τοῦ χάρισε δόξα καὶ χυτῆμα. Καὶ τώρα;.. Ἡ ἀνθρώπινη ἀχαριστία κι ἀγνωμοσύνη. Ἐγινε φερέφωνο τῶν πραχτορειῶν τῆς ὀντίπερα δχθῆς. Ἀποκαλεῖ τοὺς Ρώσους «γραφειάδικο κοπάδι» κλπ. Δὲ λογαριάζει πῶς ἂν ἦταν ἐδῶ στὴ χώρα του, κι ἀριστοτεχνήματα νάγραφε, ἂν δὲν ἔγλιφε κατ... ποδιές, θάταν ἀσήμαντικὸς, ἀφανής, ἢ παραγνωρισμένος. Ἀλλὰ τὰ Σινιαφσικά καμώματα τοῦ Πάρνη εἶναι πολλὰ καὶ δὲ βρίσκουνε πίστη κι ἀπήχηση.

● Βιομηχανίες ἐντύπων

Οἱ τυπογραφικὲς βιομηχανίες στὴ χώρα μαζ' φουσκώνουν κάθε μέρα τὸν ἀέρα μπουμπουληθρὲς μὲ τὰ πληθωρικά τους ἐντυπα (λογῆς λογῶν) χάρη στὸ ρεκόρ τῆς βλακώδους μαωροφιλοξίας ποὺ κατέριψαν πολλοὶ γιὰ νὰ βλέπουν ἀπλῶς καὶ μόνο τὰ ὀνόματά τους τυπωμένα στὸ χαρτί. Χαλοῦνε ἄσχοπα τὰ λεφτὰ καὶ τὸ χρόνο τους γιὰ ἕνα κακίτσιο, βίτσιο, χόμπυ κόρτε, καὶ δὲ συμαζεύονται... Θὰ ἦταν προτιμότερο νὰ τὰ τρῶνε καραμέλες παρὰ νὰ πλουτίζουν οἱ ἐκδότες. Ἐτοί θὰ μείνει ἡσυχὸ καὶ τ' ὄνομα τῆς λογοτεχνίας ποὺ κακοποιοῦν, καὶ κείνοι ποὺ γενιοῦνται προκισμένοι ἀποκλειστικά γι' αὐτὴ τὴ δύσκολη δουλειὰ, γι' αὐτὴ τὴν ὑπέρτατη κοινωνικὴ λειτουργία.

★ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Χρυσάνθης Ζιτσαίας: «Παμβώτιδα ἢ Λίμνη τῶν Ἰωαννίνων στὴν Ποίηση», (Ποιητικὴ ἀνθολογία)	Θεσσαλονίκη	'66
Ἀημήτρη Γιάκου. «Μορφές καὶ θέματα Λογοτεχνίας» (Λοκίμια)	Ἀθήνα	'64
Κύπρου Χρυσάνθη: «Θεοτόκε ἢ Ἐλπίδα» (Θεατρικὸ)	Λευκωσία	'66
Μανώλη Ἀξιώτη: «Τὸ μπερδεμένο κουβάρι» (Ἀφηγηματικὸ)	Πειραιᾶς	'65
Νίτσας Ι. Πλακίδα: «Παιδικές Νότες» (Τραγούδια)	Θεσσαλονίκη	'66
Τάκη Κολιαβᾶ—Μηλιοτάκη: «Γυρισμὸς ἀπὸ τὴ χώρα τῶν ὀνείρων» (Ποιήματα)	Ἀθήνα	'66
Ἀναστ. Ἀρβανιτάκη: 1) «Ἀγκωνάρια τῆς θλίψης» (Ποιήματα)	Πάτρα	'58.
2) «Ἐλευθερία» (Ὕμνος στὴν Κύπρο-Ποιήματα)	»	'58
Ἰλία Βασιλικά: «Μαγεμένες Λοξαριές»	Γιάννινα	'66
Κωστῆ Παπακόγκου: «Νότος» (Ποιήματα)	Ἀθήνα	'66

★ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Π. Ο. Ἔρευνα», «Νεοελληνικὸς Λόγος», «Λαϊκὸς Λόγος», «Πυρσός», «Πνευματικὴ Κύπρος», «Ἰωλκός», «Χρονικὰ τῆς Νικαίας», «Δωδέκατὴ Ὁρα», «Λεμφικὰ Τετράδια»

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

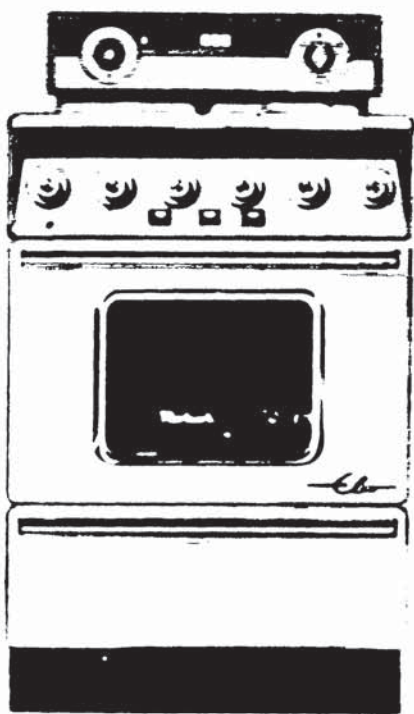
“Η ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ ΛΙΜΝΗ,,

Ἐνα νέο βιβλίο τῆς ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΖΙΤΣΑΙΑΣ
Μιὰ γλαφυρὴ καὶ πρωτότυπη ἀνθολογία ποιημάτων
ποὺ γράφτηκαν ἀπὸ διάφορους ποιητὲς γιὰ
τὴ θρυλικὴ Γιαννιώτικη Λίμνη.

ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΑΒΙΔΑ-
«Σ Π Ι Θ Ε Σ Σ Τ Ο Μ Α Ρ Μ Α Ρ Ο»
Ποιήματα

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΣ

Το σμαλτό είναι ένα δομητούργιο υλικό. Αυτό το ξέραν και οι αρχαίοι Αιγύπτιοι χρησιμοποίησαν ιζηματοποιημένο σμαλτό για να διακοσμούν τις πυραμίδες. Σήμερα το σμαλτό χρησιμοποιείται σε χιλιάδες πράγματα. Σε επενδύσεις πυραυλών και κοσμήματα, σε τοίχους και είδη υγιεινής, σε σκευή και σε ηλεκτρικές συσκευές. Κανένα άλλο υλικό δεν συνδυάζει τις ιδιότητες του σμαλτού. Αντέχει σε όλες τις διαβρώσεις, σε θερμοκρασίες μέχρι 800 βαθμών Κελσίου, σε απότομες αλλαγές θερμοκρασίας από 0° - 800°. Άκόμα, δεν κρατάει καμία μπουρδιά, καθαρίζεται εύκολα γιατί έχει τελείως λεία επιφάνεια, είναι απολύτως υγιεινό και το χρώμα του δεν αλλάζει ποτέ.

Η ELCO - ΒΑΓΙΩΝΗΣ προμηθεύεται την πρώτη ύλη για το σμαλτό της από την μεγαλύτερη εταιρία του κόσμου, την FERRO - ENAMELS. Η συνδεση του ανταποκρίνεται στους αυστηρότερους διεθνείς κανονισμούς. Άλλωπαλληλα, έλεγχοι θεσπίζουν την ποιότητα του σε κάθε στάδιο της επεξεργασίας του. Αυτό είναι το σμαλτό της ELCO ROBOT - της μόνης αυτόματης ελληνικής «βουλκας».

ELCO Robot

Η ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

